

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28-10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1933
Trib. Timisoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Mi lesz veled Európa?

Forrong, mint a feszültség tulfeszített atlan, egész Európa. Váratlan történések következnek egymást és az események legkülönbözőbb változatai kavarnak még az eljövendő idők éhében. Lassanként egyre nagyobb lesz azok száma, akik elhagyják ősi otthonukat, a meghitt saládi tűzhelyeket, hogy új hazát, új letelepedési helyet keressenek maguknak, ahogyan az a nagy népvándorlások idején divott. Megkezdte sort három millió orosz futása a szovjetbirodalom alakulása idején, de ma már a legkülönbözőbb emigrációkkal számolhatunk. Közel egymillió ember készült elhagyni ősi spanyol hazáját, van már igen jelentős cseh, ukrán kivándorlási mozgalom és igen sokan helyet cserélnek olyanok is, akik nem éppen ott voltak, ahogyan a kiróbbanások, vagy hatalmi eltolódások következtében kényszerülnek arra, hogy kezükbe vegyék a vándorbotot. És mennének idegen világra szerte a szélrózsa minden irányába, de csak igen kevesen jutnak el távoli céljaikhoz, mert ma már az egész világon mindenütt szigorú kontingentálással védekeznek az idegenek beáramlása ellen. Öreg kontinensünk tehát továbbra is eben az állandó izgalmi állapotban marad, mert tulsokan vagyunk, tulsokan élünk már itten. Minden világszemléleti harcban, minden hatalmi versengésben túl ez a körülmény egyik alapvető oka ennek a borzasztó nyugtalanságnak, amelyet a világháború sem tudott levezetni, sőt még csak fokozódott a legutóbbi husz esztendő alatt. Vegyük csak szemügyre Európa népesedési statisztikáját. A tizenhetedik században csak százmillió lélekszáma volt körülbelül Európának. A lakosság azonban a tizenharmadik század végére megduplázódott, majd a tizenkilencedik század közepén elérte a kétszázhatvanhat milliót. 1901-ben már négyszázegy millió ember népesítette be Európát, 1930-ban pedig ötszázharom millióra növekedett az összes lélekszám. A világháború utáni idők ennél fogva nem jelentettek csökkenést, mint ahogyan a legtöbb gondolták volna. Ellenkezőleg, még nagyobb volt a szaporulat, mint a világon bárhol másutt. Míg a világ többi lakossága csak 3.2 százalékkal szaporodott, addig Európában 6.4 százalék volt a szaporodási szám. Ez a gyors túlnépesedés előbb gazdasági eredményekre volt visszavezethető. A kapcsolatok különböző államok között megerősödtek gazdasági vonatkozásban. Nemzetközi kereskedelem, termék- és árucseres forgalom alakult ki egész Európában, amely csak hasznára volt minden országnak és nagy felvirágzásnak lett alapja. A legutóbbi népesedés irama azonban már nem a szerencsés gazdasági fejlődés következménye, hanem inkább annak, hogy körülzártan élünk, Európa nem adhatja le népesedési fölélegét. Amerika százhuszmilliónyi lakossága főképpen azért szaporodott fel annyira, mert az európai kivándorlás vetette meg az Egyesült Államok alapjait és táplálta azután is állandóan kiáramló tömegekkel. A világ egyéb országaiba is nyitva volt az út, így bármelyik európai lakos tehetsége, munkája számára nyitva volt az élettér, ha a hazai létfeltételeket szűkösnek vagy elégtelennek találta. Husz év óta azonban teljesen megváltozott a helyzet. Az európai munkásság nem kell senkinek, mert minden országnak elég gondja van a saját munkanélküli polgáraival és még olyan helyre sem engednek be senkit szívesen, ahol még bőven volna mód és alkalom a munkára, termékeny vállalkozásokra. A természetes kivándorlási folyamat tehát megállt, mi pedig zsufolódnunk, mint a heringek a hordóban. Már pedig ezeken az állapotokon nem segít semmiféle közgazdasági művészkedés, sem pedig autarchia. Nincs erre döntőbb bi-

Gafencu külügyminiszter nagy beszéde Románia magatartásáról Európa izgalmas napjaiban

Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Ujjászülés Frontja igazgató-tanácsának tegnapi ülésén Calinescu miniszterelnök után Gafencu Grigorie külügyminiszter emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

— Amikor felelősségteljes nehéz hivatásomat megkezdtem igyekeztem, hogy külpolitikánkat, amely Ofelése, II. Carol király bölcs vezetése alatt áll, ne változtassuk meg. Ez a külpolitika egy mondatban fejezhető ki: nemzeti politika. Három hónap telt el azóta, amit duplán kell számítani a súlyos idők tekintetbevételével épp úgy, mint a háborúban a fronton töltött időt. Csak megismételhetem ezeket a szavakat azzal, hogy nemzeti politikát kell folytatnunk és erre kötelezve vagyunk valamennyien. Boldog vagyok, hogy a Nemzeti Ujjászülés Frontja vezetői előtt beszélhetek, mert hiszen ezt a Frontot is ugyanaz az eszme fűti: a nemzeti politika eszméje. Maga a Front kifejezés már magában foglalja a veszedelem gondolatát és azt is, hogy

félelem nélkül, férfiasan álljunk szembe minden veszéllyel.

Egység, áldozat és harc szükséges céljaink kivívásához. És amikor helyet foglaltunk a Front vezetőségében, éreztük körülöttünk bajtársainkat. Elmutat a hiábavaló veszekedések ideje. A haza sorsa forog kockán, tehát nyíltan beszélhetünk. Az elmúlt telen különös és komoly események játszódtak le. A nézeteltérések kimélyültek és olyan hangulat alakult ki, amely nem volt barátságosnak mondható irántunk, határaink ellen irányultak és az állam biztonságát fenyegették. Minden oldalról érkező hírek arra készítettek bennünket, hogy óvatosság legyünk. Az európai politika fejlődése során létezőt teljesítettünk akkor, amikor ezt a légkört igyekeztünk megnyitni, felvilágosítást adva céljainkról és megerősítve helyzetünket.

— December 28-án rádióbeszédemben ezeket mondtam: Békekészségünk figyelembe veszi a körülményeket és a hozzáink beérkező híreket. A békét újra kell szervezni, még pedig a munka, termelés és árucseres politikáját véve figyelembe.

Románia készen áll arra, hogy minden erjét felhasználja a népek közötti béke szolgálatában.

Egy hónappal később galati beszédemben megemlékeztem arról, hogy kelet felé exponált helyzetet foglalunk el. A dunai medencében, ahol a gyümölcsöző munka összpontosul, a Fekete tenger és a meleg tengerek mentén nemcsak nekünk, hanem mindazon államoknak fontos érdekeik vannak, amelyek a Duna völgyében fekszenek.

A hivatásunk a Duna torkolat szabadságának megvédelmezése

olyképen, hogy minden itt érdekelt állam meg legyen elégedve. Evszázadok óta a román állam volt az, amely a Duna torkolata felett uralkodott, de ez a béke készségét jelentette és a legfontosabb nemzetközi érdekek kielégítését. Vé-

gül belgrádi látogatásom során is kijelentettem, hogy a nemzetközi helyzet tisztázásához szükséges a termelő munka és az árucseresforgalom kifejlesztése az összes államok között. Aki tekintetbe veszi ezen tényezők szükségességét és aki segíteni kíván, az az európai szolidaritásnak tesz szolgálatot.

— A román kormány kénytelen volt katonai intézkedéseket foganatosítani azokban a napokban, amikor határaink mentén harcok folytak és amikor mások is mozgósítottak. Ez az ország védelme szempontjából volt szükséges. A foganatosított intézkedésekre az ország lakossága mindenütt csodálatos lelkesedéssel válaszolt, mindenütt csodálatos lelkesedéssel válaszolt, mindezt az igen sok külföldi megfigyelő is megalapította. Ez igazolhatja, hogy belpolitikánk nem a gyengeségből fakad, ellenkezőleg,

mindenki a legteljesebb bizalommal viseltetik a kormányzat iránt

és férfiasan teljesíti kötelességét. Nem vettünk el semmit, ami nem a miénk, de megvédelmeztük azt, ami hozzánk tartozik. Románia igazolta, hogy a békéért kiván dolgozni, de megmutatta azt is, hogy fegyverrel a kezében megvédelmezi határait, amelyek sérthetetlenek. Minden ilyen kísérletezés Románia részéről a harcot jelent.

A német-román gazdasági egyezményről szólva, a külügyminiszter a következőket mondotta:

— Románia megőrzi és kifejleszti gazdasági kapcsolatait az összes államokkal, sőt tárgyalásokat folytatunk új kereskedelmi egyezmény létesítésére Franciaországgal is.

Ezután Vaida Voevod volt miniszterelnök beszélt. Rámutatott arra, hogy az országban élő kisebbségek egyenlő jogot és szabadságot élveznek a többségi lakosokkal. A román ideal mindig az volt: szabadság a román nemzetnek, a szabadság azoknak a kisebbségeknek is, a kik határainkon belül élnek.

Sokat szenvedtünk a multban — folytatta, — amikor elnyomottak voltunk, de mi nem akarunk elnyomókká válni. Mit látunk szomszédainknál? Látjuk, hogy amíg nálunk már régen megtörtént a földbirtokreform, másutt még csak most vitatkoznak afelett, hogy megcsinálják-e vagy sem. Látjuk azt is, hogy sok helyen középkori szellemet igyekeznek továbbra is megtartani, látjuk azt a törekvést határaink közelében, hogy a jobbagyságra hajtandó népek számát növelik nemzetiségi különbség nélkül, mi azonban készenálunk a legnagyobb áldozatra.

Ezután Constantinescu pénzügyminiszter beterjesztette az 1939-40. évi egyesített költségvetést, amelynek végösszege

32 milliárd 229 millió lei.

Az új költségvetés biztosítja a nemzetvédelem és a hadseregfelkészítés költségeit.

Eftimiu Gherman közölte a tanáccsal, hogy a hadfelszerelési üzemekben a munkásság önként elhatározta, hogy naponta 2 órával többet dolgozik.

zonnyitók, mint a statisztika megállapítása. Egész Európa csak negyedrésze Ázsiának vagy Amerikának. És mégis ötszázmillió kénytelen megélni itten, egynegyed része az egész világon élő két milliárd lelket számláló emberiségnek. Lehetséges, ez a világ területéhez képest ilyen csekély

kiterjedésű földön? Nem lehet. Biztosítani kell tehát az európaiak számára a természetes kivándorlási lehetőséget, mert ha még tovább is zsufolódnunk, szaporodunk és hermetizálunk, mesterségesen leszűkített térben, ugye csak egy következhetik, a végzetes kázanrobbanás. (Flancu)

Az új Landru

Párisban most nagy érdeklődés mellett folyik egy bűnper tárgyalása. Egy Weidmann nevű német származású fiatal ember áll az esküdtészek előtt, mert néhány férfit és nőt meggyilkolt. Pontosan nem is lehet tudni, hány áldozata van, lehet, hogy a tárgyalások során rábizonyítanak még öt-hat büntényt, talán többet is, mert Weidmann, akit rémnek, szörnyetegnek, ember borbéru vadállatnak és évetemült bestiának neveznek a párisi lapok, valóban hihetetlen kegyetlenséggel és elszántsággal rabolta ki, majd kioldotta másvilágra azokat a szerencsétleneket, akik útjába kerültek. Késsel, törrel, revolverrel és fojtogató hurokkal dolgozott, még pedig gyorsan és biztosan és amint a vádiratból kiderül nem is mindig a pénzért, mert volt olyan áldozata, akitől mindössze néhány száz frankot rabolt csak, ami azt bizonyítja, hogy inkább valamilyen megmagyarázhatatlan ölési vagy keresett benne kiélést.

A francia főváros, a nagy bűnperek klaszszikus városa, a Weidmann-bűnper is méltóképpen fogadja. A tárgyalóterem roskadásig tömve, természetesen a padsorokban több a nő, mint a férfi, mert a hölgyek kíváncsiak a vádlottra, aki hidegen és megfontoltan gyilkolta meg néhány társukat. Azután ennek a bűnügynek a kiterjedése izgalmasabb minden rémdrámánál és háborzongató filmnél, mert nem írói kitalálás, nem mestéri színészi munka, hanem borzalmas valóság. Az újságíróknak harminc telefonfülkét szereztek fel a törvényszéki palotában, hogy gyorsan és részletesen tájékozassák lapjukat a tárgyalás menetéről, hogy a közönség nyomban értesülhessen arról mit mondott Weidmann, hogyan faggatja az elnök, milyen szavakkal belyegezte meg az ügyész és milyen ravasz fogásokkal igyekezik tisztára mosni a gyilkost a védő, amennyiben itt tisztára mosásról. vagy védődelemlről szó lehet. Párisnak tetszik a Weidmann-és, az emberek falják a tárgyalásról szóló tudósításokat, feltevésem szerint a benszüllött párisiak többségét jobban érdekli a tömeggyilkos a háttérben komoran sötétlő vérpaddal, mint Lebrun elnök londoni látogatása, a Memel-kérdés, az olasz király és császár trónbeszéde és a középeurópai nyugtalanság. Az újságok mint érdekességet hozzák, hogy hány kilo a bűnper aktacsomója, mennyi tanut, szakértőt, elmeorvost hallgattak ki, milyen vastag kötetnek illik be a vádirat. Hozzá az elnök nyilatkozatát, aki azt mondja, hogy hosszú pályafutása alatt ilyen megdöbbentő és érthetetlen bűnper nem került még tárgyalóasztalra és éjjel Weidmannról meg áldozatairól álmodik. Orvosok is vannak állandóan készenlétben a teremben, mert Weidmann egy-egy hosszabb vallomás után kimerül és ájultan esik össze, ilyenkor gyorsan magához térítik, hogy újból „fitt kondícióban” állhasson az igazságszolgáltatás rendelkezésére.

A törvényszéki tárgyalás a maga kissé görögütözes külsőségeivel, izgalmaival és fordulataival sokban emlékeztet a Landru-bűnperre. Landru tömeggyilkos volt, de áldozatai kivétel nélkül nők voltak. Akkor is hetekig falta Páris a szenzációt, mely mindaddig tartott, amíg elhangzott a halálos ítélet. Akkor az érdeklődés ellanyhult és újból csak akkor lángolt fel, amikor az elíteltet az azóta már elhunyt Deibler a vépadra vitte, hogy lecsapja fejét a Guillotine bárdjával. A lapok egyöntetűen megállapították, hogy Landru hősiessen halt meg, rumot ivott, cigarettázott és egyáltalán nem mutatkozott megrendültnek, amikor a hóhérok az utolsó útjára kísérték. De miként a Landru-ügynél, úgy most a Weidmann-ügynél is megválaszolatlanul marad a kérdés: mi készítette ezt az embert szörnyű büncselekményre elkövetésére? Kiváló lélekbuvárok és elmeszakértők vizsgálták hetek óta Weidmann Jenőt, a Frankfurtból Franciaországba származott jömegjelenésű németet, de semmilyen agybeli vagy lelki elferdülést nem állapíthattak meg. Bármilyen groteszkül is hangzik, Weidmann a tömeggyilkos, normális ember. Ha nem hangzanék komikususan, azt is lehetne mondani, hogy ugyanolyan rendes gondolkodású férfi, mint a nyolcgyermekes törvényszéki írodaszolga, aki talán egy csirkét sem tudna leoljni, mert irítozik a vértől, vagy akár maga a törvényszéki elnök, aki tisztességben megőszült aggastyán és bizonyára a becsületrend szalagja díszíti a gomblyukát.

Akkor miben keresendő ennek az évetemült emberi teremtménynek a gyilkolási és rablási vágya? — kérdezheti joggal az újságolvasó, aki reggeli kávéja, vagy déli levele közben szeret filozofálni az újságcikkek hasábjai felett. Ha a kiváló pszichiáterek sem tudnak kielégítő magyarázatot adni, hogyan felelhette az egyszerű ember? Itt csak feltevések és következtetések

vannak, ezek azonban elszomorítóan tragikusak. Nem Weidmannra, hanem a korra, amelyben él. Fogadjuk el, hogy ez a frankurfi fiú teljesen épeszü, legfeljebb valamilyen aljas ösztön szunynyad lelke mélyén, valamilyen kegyetlen gyilkolási hajlam húzódik meg lefekezve bensejében. Sok ilyen természetű emberrel találkozunk, aki csak azért nem öl, mert fél a következménytől. Weidmann olyan korban él, ahol az erőszakot tisztelik. Mondhatni azt is, hogy az állam maga mutat példát jogok eltiprásában, durvaságban, mások megalázásában és a fegyverraktárakban tornyosuló ágyúk és gépfegyverek azt mutatják, hogy kímélet nélkül gyilkolni is kész, ha érdekei úgy kívánják. Weidmann azt látja, hogy egyik állam bántódás nélkül elvehet területet, javakat, értéket a másik államtól. Az alacsony ösztönök előbújnak a gonosztevő sötét lelkéből. Maga is akar szerezni javakat, könnyen, kockázat nélkül kíván vagyonhoz jutni és miután az áldozatok kéré, vagy fenyegető szóra nem válnak meg értékeiktől, megöli őket. Abban a nyug-

talán és — valljuk meg nyíltan — embertelen légkörben, amelyben mostanában élünk, Weidmann megfélemedezik jogról, erkölcsről, magantulajdonról, enyém-tied fogalomról, szóval mindenről megfélemedezik, ami a társadalmi rend alapja. Azt hiszi, úgy érzi, hogy neki is szabad azt tennie, amit államok, országok tesznek. Így történik, hogy előbb megfojt egy színésznőt, majd megrészegszik a kiöltő vértől és most már bátrabban, erőszakosabban dolgozik és küldi a másvilágra azokat, akiket végzetik útjába sodor. Ismétlem, ez csak feltevés, valószínűségegyarázat, gyenge ok arra az esetre, ha Weidmann normális gondolkodásának ismerjük el. Persze nyomban más lenne minden következtetés, ha az orvosok súlyosan terhelt elmebetegnek minősítenék, mert ebben az esetben előhúznák a Lombroso-elméletet és Weidmannat egyszerűen kiközösíthetjük a rendes és normális emberek közösségéből.

De a párisi rémről hivatalosan állapították meg, hogy teljesen épeszü. Miként azok az államok is ép gondolkodásúak, amelyek ágyúcsővel írják a történelmet és nyers erőszakkal veszik el másoktól azt, amit maguknak akarnak megszerezni.

Egy hónap alatt 10 millió fontsterlinget csempészték ki Csehországból

Gaydát nem tartóztatták le, sőt politikai szerephez jut Benes 65 milliót vitt magával

Prágából jelentik: A Havas ügynökség munkatársa felkereste Gaydát tábornokot, aki személyesen megcáfolta a letartóztatásáról elterjedt híreket. Kijelentette, hogy fontos cseh politikai tanácskozáson vesz részt, amelynek célja az új kormány megalakítása.

A cseh népközlőbizottságának legutóbbi ülésén, amely jelenleg a parlament szerepét tölti be, Hrubí elnök bejelentette, hogy a bizottság tagjai ezental testvéreknek szölitják meg egymást.

Ezután feltétlen engedelmességet fogadnak Hacha protektorátusi elnöknek, a cseh nemzet vezetőinek. A közgazdasági bizottság azt kérte, hogy

az árják akadályozzák meg a nemárja lakosság tulajdonainak illetéktelen kezekbe való kerülését.

A bizottság szerint csakis azok tekinthetők árjárak, akiknek őseik harmadiziglen is árják voltak. A bizottság kívánta, hogy a zsidó kézen

levő vagyonokat Csehországban és Morvaországban április 15-ig írják össze.

Viharos jelenetek játszódtak le a Zivnostenska Banka tegnap tartott rendes évi közgyűlésén. A közgyűlésen a részvényesek éles hangon támadták az előző kormányokat, amelyek nem tudták az országot reális alapokra fektetni. Egyesek különösen Beran volt miniszterelnök ellen intéztek támadást, mert nem tudta magáról lerázni a benesi szellemet

és nem volt elég erőlyes ahhoz, hogy az országot a súlyos bajoktól megmentse. Az egyik részvényes kijelentette:

— Most már nincsen szükség arra, hogy port hintsünk egymás szemébe és meg lehet mondani az igazat is. Mit tagadjuk és minek leplezzük, hogy Benes 65 milliót vitt ki magával az országból és hogy Beran volt miniszterelnök erélytelensége folytán az utolsó egy hónap alatt 10 millió font sterlinget csempészték ki az országból.

Óvatos nyilatkozatot tett az alsóházban Chamberlain

Nem hajlandó a „kártyát kitergetni“

Az alsóház mai ülése nem hozott változást a helyzetben

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök az alsóház ülésén több hozzáfűzött kérdésre válaszolva a következőket mondotta:

— Az angol kormány tovább folytatja tanácskozásait más kormányokkal a legutóbbi események nyomán támadt kérdések tekintetében. A ház bizonyára belátja, hogy amíg ezek a tanácskozások folynak, azok bizalmas jellegűek meg kell őrizni. Nem várható, hogy nyilatkozatot tegyék, miután nem vagyok birtokában a többi érintett kormányok válaszaival.

Egy újabb hozzáfűzött kérdésre, amely arról szól, hogy vajjon a tanácskozások, amelyek az angol kormány folytat, katonai kötelezettségekről is szólnak-e, Chamberlain így válaszolt:

— Nehéz dolog volna kitergetni a kártyákat és azt hiszem az előbb mondottakból mindenkit keltezőképpen tájékoztattam.

Egy képviselő ismét azt a kérdést intézte a miniszterelnökhöz, vajjon értésére adta-e az angol kormány más államoknak, különösen Lengyelországnak, hogy Anglia kész volna-e segítségére sietni, ha támadás érné?

Chamberlain: Azt hiszem ebben a kérdésben némi tartózkodásra van szükség. Úgy tudom, hogy a kormány tökéletesen tudomására adta a többi kormányoknak, hogy bizonyos körülmények között mit hajlandó tenni.

NAGY SIKERREL FUT A SCALABAN

Anny Ondra

BOTRÁNY A DIVATSZALONBAN

1939. március 30.

Visszatért Pozsonyba a Budapesten tárgyaló szlovák küldöttség

A kárpátaljai magyar-szlovák határt megállapító bizottság kedden délben a budapesti külügyminisztériumban tartotta első ülését. Az ülésen, amelyen a két bizottság valamennyi tagja részt vett, a magyar bizottság javaslatot tett a határ megállapítására nézve. A szlovák delegáció a magyar javaslatot tudomásul vette és még nap folyamán visszatért Pozsonyba, hogy

kormányától a javaslatra vonatkozólag bizonyos utasításokat kérjen. A szlovák küldöttség tagjai néhány nap múlva ismét Budapestre utaznak a tárgyalás folytatása végett.

Csütörtökön dönt az angol koronatanács a kötelező katonai szolgálatról

Németország tartozkodik Danzig követelésének bejelentésétől Az új litván kormány szervezi az ellenállást

Londonból jelentik: A támadás elleni nyilatkozat kiadásáról folyó megbeszélések rendszeres haladnak. Franciaországnak semmiféle olyan biztosítékot nem adtak arra nézve, hogy

békeidőben bevezetik Angliában a kötelező katonai szolgálatot.

Ebben a kérdésben különben sincs semmiféle nézeteltérés a kormány tagjai között.

A Daily Telegraph jelentése szerint Lengyelország londoni nagykövete megjelent a külügyi hivatalban és erőlesen megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint a lengyel kormány tárgyalásokat folytatna Németországgal bizonyos német követelések ügyében.

Az angol lapok annak szükségességét hangsúlyozták, hogy

intézkedéseket kell fogantatni minden újabb európai fenyegetés megelőzésére.

A Financial Times szerint a Westminsterhez közelálló körökben azt állítják, hogy a négyes egyezmény hiányában elegendő lesz egy hármasszövetség is Franciaország, Anglia és Oroszország részvételével. A Times a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről azt írja, hogy ez nem ellentétes a demokratikus elvekkel. Mussolini igyekezett meggyőzni bennünket arról — folytatja a lap —, hogy egy hosszú béke katasztrófát jelent az emberiség számára. Addig, amíg ilyen doktrínák lehetségesek, örökké fenn fog állni a veszély a demokrata országokra nézve.

Az a nagy angol katonai misszió, amely Párisba utazik, olyan felhatalmazással rendelkezik, hogy tárgyalásokat folytasson francia katonai körökkel együttműködési tervek előkészítéséről, újabb európai támadás esetére.

CHAMBERLAIN ISMERTETTE AZ ALSÓ-HÁZBAN AZ EDDIGI TÁRGYALÁSOK EREDMÉNYEIT

Londonból jelentik: Az angol alsóház külügyi bizottsága az elmúlt éjszaka váratlanul tanácskozássra ült össze, amelyen áttekintették és jóváhagyták azt a nyilatkozatot, amelyet Chamberlain miniszterelnök az alsóház keddi ülésén a támadás ellenes nyilatkozatról eddig folytatott megbeszélések eredményeit összegezte. A keddi ülésen ifjabb Henderson Artur megkérdezte a kereskedelmi minisztert, vajjon

mikor indul utnak Romániába az oda delegált kereskedelmi bizottság.

Stanley kereskedelmi miniszter azzal válaszolt, hogy miután az előkészületek még nem értek véget, a bizottság indulásának időpontját még nem tudja.

Mander képviselő kérdésére, hogy hajlandó a kormány megfontolásra venni

azoknak a cseh katonatiszteknek a kérelmét, akik be akarnak lépni az angol hadseregbe, az angol hadügyminiszter azt felelte, hogy idegenek felvétele ellenkezik Anglia politikájával.

AZ ANGOL VEZÉRKAR FŐNÖKE FRANCIAORSZÁGBAN.

A király elnöklésével csütörtökön összeülő titkos államtanácsban valószínűleg az általános védkötelezettség bevezetéséről határoznak. Lord Gorth tábornok, az angol birodalom vezérkari főnöke ma Gamelin tábornok, francia vezérkari főnök meghívására franciaországba repült, ahol a csapatok gyakorlatait nézi végig és megismeri a Maginot-vonalat. Az angol vezérkari főnököt négy magasrangú katonatiszt is elkíséri,

MAGNESIA S. PELLEGRINO

A legkellemesebb leghatásosabb és leggazdaságosabb hajtsószert

A Reuter ügynökség jelentése szerint a külföldi megfigyelők lehetségesnek tartják, hogy Németország igényét be fogja jelenteni Lengyelországnál Danzigra.

Nem valószínű azonban, hogy a lengyel közvélemény mai állapotában Németország drasztikus intézkedéseket fogantatna. A lengyelek elvannak határozva arra, hogy nem tűrik jogaik csorbítását. Ehhez pedig hozzátartozik a danzigi kikötő is, amely nélkülözhetetlen a lengyel kereskedelem szempontjából.

ÚJ LITVÁN KORMÁNY ALAKUL.

Kaunasból jelentik: A litván lakosság körében hatalmas hazafias visszahatást váltott ki a Memel-vidék elvesztése. Felhívást intéztek a lakossághoz, hogy a hazafias front keretében egyesüljenek az ország szabadságának megvédelmezésére. Rastikais tábornok, a hadsereg főparancsnoka rádióüzenetel küldött és arra kérte a lakosságot, hogy a következő négy elvet tartsa tiszteletben:

1. Reális külpolitika.
2. A belső rend fenntartása.
3. A nemzeti kultúra, erkölcs és gazdasági ellenállás megszervezése.
4. Erős hadsereg.

Felhívását a következő szavakkal fejezte be: Harc nélkül nem mondunk le függetlenségünkéről. Az új kormány megalakításáról még folynak a tárgyalások.

Litvániában koncentrációs kormány alakult, amelyben az ellenzéki csoport három tagja is tárcát kapott. A miniszterelnök Cernius ezredes, vezérkari főnök lett. Helyettese Dizanskos, igazságügyminiszter Tamasaitis, külügyminiszter Urbis, belügyminiszter Skucos ezredes, pénzügyminiszter Sutkus, közoktatásügyi miniszter Pistras, közlekedésügyi miniszter Germanas, hadügyminiszter Buetalkis ezredes, földművelésügyi miniszter Kliskeunas.

Newyorkból jelentik: Hétfőn este óriási arányú gyűlést tartottak a német árak világbőjtő céljából. Határozati javaslat alapján a megjelentek kötelezettséget vállaltak arra, hogy sem közvetve, sem közvetlenül nem támogatják a német kormányt mindaddig, amíg az alanti három nemzeti szocialista elvet fenntartja:

1. A vallásszabadság megszüntetése.
2. A fajelmélet alapján való üldözés.
3. A háború dicsőítése.

Ebből az alkalomból felolvasták Benes üzenetét, amely szerint Csehszlovákia annektálása csak átmeneti jellegű és Csehszlovákia az utolsó emberig küzdeni fog, hogy visszanyerje függetlenségét.

LENGYELORSZÁG EL VAN SZÁNVA JOGAI MEGVÉDELÉSÉRE.

Varsóból jelentik: A minisztertanács elhatározta, hogy április elsején belföldi kölcsönt bocsát ki és ebből az összegből a katonai léghaderőt és a légítámadást elhárító tüzérséget erősíteni fog.

Franco hadserege bevette Madridot

Kedden egész napon át tartott a bevonulás Az egész valenciai fronton megindult a támadás

A Havas ügynökség tudósítója jelenti Madridból: Franco tábornok csapatai kedden hajnali 4 órakor bevonultak Madridba. A köztársaságiak nem fejtették ki ellenállást. Az uccán hullámzó tömeg nagy lelkesedéssel fogadta a bevonuló csapatokat.

A nemzeti csapatok egyébként az Aranuez-től Toledoig terjedő vonalon 90 kilométer szélességben áttörték a köztársaságiak frontját.

Aranuez város eleste küszöbön áll. A nemzetieket már csak 35 kilométer választja el a Madrid-Valencia vonaltól.

Volina tábornok csapatai és a navarrai brigádok Solhaga tábornok vezetése alatt visszanyomták a köztársaságiak frontját Guadamur és Arges között 15 kilométernyire délre Toledótól. Toledo városát a köztársaságiak nyomásától sikerült felszabadítani.

A toledoí arcvonalon 100 ezer embert dobtak harcba

a nemzetiek, nagyrészüket motorizált csapatokból áll. A köztársaságiak ellenállása egészen jelentéktelen.

A nemzetiek a cordobai harctéren mintegy 15 kilométer mélységben nyomultak előre és elfoglalták Almaden városát, amely hatalmas híganybányáról híres.

MIAJA TÁBORNOK VALENCIÁBA MENEKÜLT.

A madridi rádió ma délben a nemzeti himnusz és a fallangisták indulóját játszotta. Az épületeket a nemzetiek vörös-arany-vörös zászlóval díszítették fel. A nemzeti csapatok a főváros nagy részét a kora esti órákig elfoglalták. A szögös drótkadályokat a lakosság maga távolította el. Maja tábornok és a védelmi junta tagjai Valenciába menekültek.

totta el. Maja tábornok és a védelmi junta tagjai Valenciába menekültek.

Gunez, a nemzetiek propagandaügyi minisztere a rádióban bejelentette, hogy Franco tábornok vezetése alatt a nemzetiek hadserege és az olasz önkéntesek mintegy 200 ezer főnyi embere kedden délután fél 4 órakor vonult be Madridba. A madridi uccák visszakapták régi nevüket.

A KÖZTARSASÁGI HADERŐ EGY RÉSZÉ A NEMZETIEKHEZ CSATLAKOZOTT.

A nemzeti csapatok Madridba való bevonulása még a késő esti órákban is tart. Az első csapatok délben fél 12 órakor vonultak be a belső városba. Az uccákon mindenfelé hatalmas tömeg hullámszik, hogy üdvözlje a nemzeti csapatokat. A köztársaságiak még az éjszaka és a kora délelőtti órákban visszavonultak. A köztársasági haderő több osztaga letette a fegyvert és a nemzetiekhez csatlakozott. Basteriro, a védelmi tanács elnöke a délelőtti órákban a madridi rádióban beszédet intézett a főváros lakosságához és bejelentette, hogy az ellenállás véget ért és Madrid megadta magát. Nyugalomra szólította fel a lakosságot.

ÖSSZEDÖL A KÖZTARSASÁGI FRONT.

Párisból jelentik: A madridi francia főkonzul táviratban közölte a párisi külügyminisztériummal, hogy a spanyol főváros behódolt. Az Information értesülése szerint

a nemzeti főhadiszálláson a köztársasági front gyors és általános összeomlásával számoltak.

A köztársasági védelmi tanács tagjai Valenciába érkeztek, ahol Maja elnökletével azonnal tanácskozássra ülték össze.

Grippa, Hülés és Nevralgiák ellen

JAWOL

A román-német kereskedelmi egyezmény nem tartalmaz politikai záradékot

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök a román-német gazdasági egyezményrel kapcsolatban az alsóházban ezeket mondotta:

— Intézkedtem, hogy az egyezményről elkészített másolatokat a képviselőház könyvtárában helyezték el, mellékelve a román külügyminiszter hitelesített megjegyzéseivel. Ez az egyezmény hosszú lejárátu gazdasági tervet ölel fel a két ország közötti kereskedelmi forgalom egyensúlyozásával. Az egyezmény figyelembe veszi Németország importszükségeit, de szabadon hagyja az utat a más országokkal való szabad kereskedelmi forgalom céljaira is. A román kormány megállapítása szerint

Románia gazdasági fejlődése fokozodni fog, hogy kielégítse a belföldi szükségeket is. Nagy vonalakban arról van szó, hogy Románia azon termékeit, amelyeket más piacokon értékesíteni nem tudott, Németország rendelkezésére bocsátja és ellenértéként német segítséget kap a tartalékok kihasználására. Németország együtt fog működni a meglévő romániai iparágak kifejlesztésében és újabb ipartelegeket létesít a mezőgazdasági, erdőgazdasági és bányagazdasági téren. Segítségére lesz az újabb beruházásoknál és fegyverrel látja el Romániát. A reális eredmények akkor fognak majd megmutatkozni, ha

gyakorlatilag is megkezdődik a terv kidolgozása. Meg kell várnunk tehát, hogy az egyezményt miképpen alkalmazzák. A román kormány értesítette az angol kormányt, hogy a tárgyalások február 22-én kezdődtek, normálisan fejlődtek és március 23-án az egyezmény aláírásával értnek véget. Hangsúlyoznom kell a román kormány azon kijelentését, hogy

fontosnak tartja a más államokkal való összeköttetéseknek kifejlését.

A román kormány ugyancsak hangsúlyozta, hogy ez az egyezmény nem irányul harmadik ország ellen és hogy hajlandó hasonló egyezményeket kötni bármely más állammal is. A román kormány leszögezte az angol kormány előtt, hogy

a román-német kereskedelmi egyezmény semmiféle politikai klauzultát nem tartalmaz

és hogy Románia nem mondott le gazdasági függelenségéről. Ami az angol-román kereskedelmi forgalom és gazdasági összeköttetés kimélyítését célozza, ezek olyan kérdések, amelyek iránt az angol kormány a legnagyobb érdeklődést tanúsítja és a legnagyobb fontosságot tulajdonítja. Az angol kormány elhatározta, hogy gazdasági bizottságot küld Romániába és hogy a bizottság elindulása már nem késik sokáig.

A temesvári kerületi vasutigazgatóság augusztusban új palotájába költözik

A temesvári kerületi vasutigazgatóság, amely az április elsején kezdődő új költségvetési évben változatlanul tovább folyó hatáskörrel kerületi üzemfelügyelőség alakul át és évtizedek óta meg nem felelő, szűk és egészségtelen helyiségben szorong,

végre új és alkalmas otthonhoz jut.

Még a háború előtt felvetődött az igazgatóság saját palotájának eszméje és akkor a város a Lloyd-sor sarkán telket is adományozott erre a célra. A háború alatt és a háború után azonban nem kerülhetett sor az építkezésre és a vasutigazgatóság bérházban maradt továbbra is. Ismeretes, hogy a bért a város és a kereskedelmi és iparkamara együttesen fizette.

Néhány év előtt az államvasut Temesvárott a pénzügyminisztertől több palotát vett át, ezek között van az egyik Löffler-palota és a Terminus-szálló is. A Löffler-palotát — mint annak idején megírtuk —, vasuti tisztviselők természetbeni lakásaira használták fel. A Terminus-szálló épületéről már tavaly elhatározták, hogy

abban helyezik el a vasutigazgatóságot

és ezért a szálloda bérlőjének felmondták. Ennek következtében a Terminus-szálló 1939. április elsején megszűnik. A vasut azonnal megkezdte a szálloda átalakítását és tatarozását. A szállodai szobák, amelyek központi fűtéssel vannak ellátva, kitűnően felelnek meg majd hivatalszobáknak. Az átalakítási munkálatok két-három hónap alatt teljesen befejeződnek és

a kerületi vasutigazgatóság augusztus elsején feltétlenül beköltözik új otthonába.

Az Asanesti-téren levő eddigi helyiségben pedig elhelyezik a vasut egészségügyi intézményeit.

Kibővítik a katonai hitelintézet kerekeit

Bucurestiből jelentik: Öfélése, az uralkodó most írta alá azt a törvényrendeletet, amellyel a katonai hitelintézet működési terét nagy mértékben kibővítik. Az uralkodó, aki mindig szívén viselte a hadsereg sorsát, a kormányval egyetértésben az új törvény megalkotásának szükségét elsősorban azért tartotta halaszthatatlannak fontosnak, mert a katonatisztek és a hadsereg egyéb aktív tagjainak nyugdíjaztatása utáni helyzete egészen különböző a polgári foglalkozást folytató nyugdíjasok helyzetétől. Különleges kiképzésük folytán nyugdíjaztatásuk után nem léphetnek más pályára, hogy megélhetésüket ezáltal is könnyebbé tegyék, mint ahogy ezt megteheti a bíró, az ügyvéd, vagy az egyéb polgári foglalkozású köztisztviselő.

Főleg ez volt az oka annak, hogy a katonai hitelintézet kibővítéséről intézkedő törvény minél előbb napvilágot lásson. Az uralkodó kezdeményezésére Calinescu Armand miniszterelnök és a nemzetvédelmi miniszter készítette el a törvényt, amelynek megszerkesztéséből látszik, hogy a kormány feje és a nemzetvédelmi minisztérium vezetője elsősorban érdeknek tartja a tisztikar és a hadsereg többi tényleges tagja számára a gondtalan megélhetés lehetőségét. Az új törvény értelmében

a tisztikar és továbbszolgáló albisztek nyugdíjazását a kormány évente folyószámlás szubvenciójával lényegesen növelte.

Jelentős könnyítést jelent az is, hogy a nyugdíjaztatási korhatárt lezállították. Ezenkívül az új törvény értelmében a folyósítandó kölcsönök után a katonai hitelintézet az eddigi 6 százalékos kamat és 1 százalékos jutalék helyett a jövőben mindössze 5 százalékos kamatot számít. A kölcsönök törlesztéses visszafizetését szintén megkönnyítették, oly módon, hogy a kölcsön visszafizetésére az eddiginél több részletet engedélyeznek. A múltban számos kifogás hangzott el abban az irányban, hogy a katonai hitelintézet által adott kölcsönök túl alacsonyak voltak. Ezen a téren is jelentős változás történt, amennyiben ezúttal minden tiszt, tovább szolgálok altiszt és mindazok, akik a törvény értelmében jogosultak a katonai hitelintézet segítségét igénybe venni, az eddigi összegnél, négyezer-ötzöttről nagyobb kölcsönt vehetnek fel. Lehetőség adódik például arra, hogy nagyobb kölcsön igénybevétele folytán a katonatiszt, és az intézet többi tagjai ingatlan vásároljanak és az összeget az épület hozamából fizessék vissza.

Mindez azonban csak egy töredéke ennek a törvénynek, amely valóságos ajándékot jelent a hadsereg számára. Az uralkodó és a: Calinescu Armand kormány gondtalan életet kíván biztosítani a hadseregnek és ezt a célját a jelenlegi törvénnyel valóban el is éri.

Göbbels propaganda miniszter Budapesien

Budapestről jelentik: Göbbels német birodalmi propagandaügyi miniszter kedden délben 12 óra 20 perckor a menetrendszerű bécsi gyorsvonattal Budapestre érkezett. A miniszter magánemberként, Ermansdorf budapesti német követ vendégeként utazott a magyar fővárosba két magasrangú miniszteri tisztviselő kíséretében. Göbbelst a budapesti pályaudvaron a német követ és a követség több tagja fogadta. A német propagandaügyi miniszter szabadságon van, amelyet délidéken, Görögországban és a görög szigeteken akar eltölteni. Utját két napra megszakította. Budapesti tartózkodása alatt a Gellért szállóban lakik.

Rejtélyes körülmények között elrabolták Trotszkij unokáját

Párisból jelentik: A párisi rendőrség néhány nappal ezelőtt érdekes emberrablási ügyben indította meg a vizsgálatot. A feljelentés szerint ismeretlen egyének a Mexikóban számüzetésben levő Trotszkij Leó egyik unokáját elrabolták. A gyermeket Svelvold Volkovnak hívják és 1928-ban született Szovjetországból Yalta nevű helységben. A kisfiu Trotszkij Leó Zinaida nevű leányának és férjének, Volkovnak a gyermeke. Volkov már régebben eltűnt. Felesége Berlinben öngyilkosságot követett el és ekkor a kisfiu Despallieres Martinné asszonyhoz került, aki Leon Sedovval, Trotszkij fiával vadházasságban él. Leon Sedov kivégzése után az asszony a gyermekkel Párisba költözött. Január 24-én a kisfiu Despallieres asszony az elszájt Gujwiler helységbe küldte. Időközben Trotszkij Leó bírói uton kérte unokája kiadatását. Most azután fiának volt vadházastársa közölte a hatóságokkal, hogy ennek a kérésnek nem tud eleget tenni, mert a gyermeket március 21-én ismeretlen egyének elrabolták. Ezzel szemben viszont Trotszkij párisi ügyvédje azt mondta, hogy a gyermeket Despallieres asszony rejtette el, hogy ne kelljen őt nagypapjának kiszolgáltatnia.

Befejeződtek a moszkvai angol-orosz kereskedelmi tárgyalások

Anglia nagymennyiségű ipari terméket helyez el a Szovjetben

Moszkvából jelentik: Hudson angol külkereskedelmi államtitkár öt napos tartózkodás után elhagyta Moszkvát és Helsinkibe utazott. Hudson több megbeszélést folytatott Litvinov külügyi népbiztossal, Molotovval, a népbiztosok tanácsának elnökével, valamint a kereskedelmi és ipariügyi népbiztossal. Hivatalos közlés szerint megvizsgálták a jelenlegi kölcsönös kereskedelmi kapcsolatokat, valamint a további fejlesztési lehetőségeket és az álláspontok leszögezése után az eddig fennállott lényeges nézeteltérések egész sorát állapították meg. Mindkét részről remélik,

hogy ezeket a nézeteltéréseket a Londonban folytatandó további tárgyalások során ki fogják küszöbölni.

Barátságos eszmecsere folyt a nemzetközi politikai kérdésekről is. Ez kölcsönös értesített eredményezett a két kormány közti felfogásról, továbbá az érintkező pontok tisztázását eredményezte a béke biztosítása érdekében.

Moszkvai angol körökben kijelentik, hogy Anglia mindenek előtt ipari termékeket akar elhelyezni Szovjetországból, de nem akar a szovjetkereskedelem átmeneti országa lenni.

Mediterano, az olasz „életterület“

Tizenkét év politikája, harci készülődése, tervel és konferenciával a világ legrégebben ismert tengere körül

Az Empire és az Imperio vetélkedése

1936. november 1-én hozta Benito Mussolini először napirendre, teljes határozottsággal a földközi-tengeri kérdést:

— Mindenki más számára a Földközi tenger egy utszakas, de nekünk az egész élet.

1939. március 26-án ugyanezt hangsúlyozta, amikor ezen területről, mint az „olasz életterületről“ beszélt. Nem lehet mondani, hogy a Földközi tengerre vonatkozó igény fascista tárlomány lenne. Nem is lehet elképzelni, hogy egy ország lakossága közömbös maradhatott volna azzal a tengerrel szemben, amely ugyszólván teljesen körülvéve. Az 1860-ban egyesített olasz királyság már felfedezte a Földközi tenger medrében reávaró geopolitikai feladatát. 1885-ben Eritriát, 1911-ben Lybiát, 1912-ben Tripolist ragadja magához, majd a déli részben, az Aegei tenger tiz szigetét Rhodossal együtt az olasz királyság sceptoruma alá helyezi. Ekkor figyel fel a helyzetre először az angol világbirodalom. Sir Edward Grey külügyminiszter szerint a helyzet a Földközi tengeren „kezd abnormis lenni“. A Gibraltártól Port Saidig vezető utat azonban egyelőre nem látják fenyegetettnek. A fascizmus azonban kezdetétől fogva nem csinált titkot abból, hogy a Doderanos (a Rhodos és a hozzá közel fekvő szigetek) és Tripolis bekebelezésével az ügyet nem tartja elintézettnek, hogy nem akarja beérni az Adria szük medencéjével. Sokáig kedvezett az olasz politikának az is, hogy Anglia inkább Franciaország Földközi megerősödésétől tartott és a hagyományos brit bizalmatlanság inkább a bisetali kikötő erődítését szemlélte aggodalommal, mint azt a tripolis-lybiai utépítést, amelyet az olaszok végeztek és későn értek arra, hogy a Szicília-Szudán-Afrika légi ut rendszerítése erőt és hatalmat jelent.

EGY JÓ ÜZLET ÉS EGY GYENGESEGI ROHAM.

Mussolini első földközi-tengeri akciójához tartozott a Korfuba történt „párdúcgrás“. 1927-ben — a görög forradalom idején — olasz csapatok szállták meg Korfut, de heves angol tiltakozásra nyomban kiürítik. A cél az volt, hogy Korfu olasz flottabázis legyen, az olasz Málta, de a terv meghiusulása után Rhodos szigetét használták e célra. Mindez még tervszerűtlen előnyomulás, tapogatózás volt, preludium a fascizmus nagy erőfeszítéséhez, amikor egyetlen hatalom ötven más nemzet kifejezett akaratára ellenére keresztülvitte Etiopia bekebelezését. Az olasz csapattalások az angol Dreadnoughtoktól megszállt Szuezen keresztül zavartalanul folytak... Anglia gyengének bizonyult és egy sokkal nagyobb játszmát veszített el, mint amennyi a tét szerint kockán forgott. Anglia első gyengeségi rohamát a Földközi tengeren kapta. Az olasz szankció életbeléptetésére nem volt bátorsága. Pedig az többet jelentett volna, mint az abszisztinai háborúkat az olaszokra sikertelen befeszítését, jelentette volna: a tartós békét. A Szezi csatorna elzáratásához Anglia hasonlóképpen nem folyamodott, mert a Szezi soha olyan jó üzlet nem volt, mint amikor az olaszok naponta több hajórakomány után fizettek le a métermázsánként négy font sterlinget kitevő átkelési díjat. Ki zár be egy ilyen jó üzletet?

Azóta sokszor felvetették a kérdést, hogy vajjon Mussolini megkockáztatta volna a Földközi tengeri háborút 1935-ben? Aki ismeri a Ducénak az olasz légiflotta vetett bizalmát, az erre a kérdésre csak igenlő választ adhat. Angliának már négy évvel ezelőtt számolnia kellett azzal, hogy a hajóhad nem elegendő a tengeri ut biztosítására. Hogy egy hadihajó tengerre mehessen, ahhoz a repülőgépek százainak kísérete szükséges, a légítámaszkodás elhárítására. Az olasz stratégia szerint: a gyalogság és a tengerészet csak a defenzív háborúra használható fel, ellenben a hadsereg offenzív része a légiflotta, amely alkalmas arra, hogy a Földközi tenger minden pontját állandóan felkutassa, alkalmas a nagy területeken folyó háborúra és Donhel tábornok szerint a jövő háború egyetlen döntő fegyvere lesz.

A FÖLDKÖZI TENGER LEZÁRÁSA.

A Földközi tenger légi uralmának útjait az Ala Littoria (az olasz Luftthansa) polgári utaszállító gépei futják be. Rendszeres járatok ezek, amelyek Szicilián át Tripolis és Lybia közepébe,

a Mallorcán át Spanyolorokkba vezetnek. Lybia sztratégiai szerepének felismerése az az új „római út“, amely Littoreana Libica név alatt 1937. márciusában nyert megnyitást. A tuniszi határon levő Ras Agirtól 1822 klm. hosszúságban az egyiptomi határig vezet, tehát a Földközi tenger csaknem teljes hosszúságában és 7 méter széles bitumenes ut. Minden légi ut (Tuniszt átszelő szakasz kivételével) olasz terület fut be, míg ehhez hasonló az Imperial Airway létesíteni nem tud, mert a Földközi tenger légi behálózása esetén legfeljebb francia, afrikai bázisokra számíthat.

Anglia azzal a ténnyel áll szemben, hogy a Földközi tengeren levő flottabázisa, Málta, légpolitikai okokból elvesztette jelentőségét. Groves angol admirális szerint a sziget egy Földközi tengeri háború esetén tarthatatlan. Ezen szakértői vélemények az elhangzása után történt 1936-ban, Sir Samuel Hoare, akkori légügyi miniszter földközi-tengeri inspekción utja, amely bár olyan jelentést eredményezett, hogy: Máltát tartani kell, lévéngeben az angol Földközi tengeri stratégia megváltoztatásához vezetett. A Földközi tenger cél, de nem eszköze! A jövő háborújában a medence már nem lesz hadszíntér, sokkal

Harc a Dardanellákért

A Dardanellákön átvezető ut nem kevésbé kényes pontja a Földközi tenger uralmának. Nem volt véletlen, hogy amíg Sir Samuel Hoare Rhodosban volt, Edward király jachtja a török partokon kötött ki 1936-ban és a Kemál elnökkel való találkozás szívélyes volt. A barátság megpecsételése még az év őszén összeült montreauxi konferencián történt, amely egyben árat fizetett a Dardanellák esetleges elzárásáért. A török köztársaság elnyerte korlátlan fegyverkezési jogát (miközben a Szovjet átkeléséhez is hozzájárultak, mert ezt a kérdést bagatellnek tekintették, de a spanyol háborúban kitűnt a Szovjet Földközi tengeri hajózásának jelentősége.) Az olaszok a montreauxi konferencián nem vettek részt, ellenben 1937. februárjában Mussolini a milánói konferencián igyekezett Törökország bizalmatlanságát eloszlatni és lemondott a Dardanellákön levő Lero sziget katonai megerősítéséről, amit a törökök aggodalommal szemléltek. Akkor Mussolini előtt görög-olasz-török szövetség létrehozásának reménye lebegett.

MEGOSZTOTTÁK A FÖLDKÖZI TENGERT.

Ilyen előkészületek, sztratégiai erőcsoportosítások történtek 1937-ig a Földközi tengeren

kivánatosabb Gibraltár és Port Said megerősítése. Az Imperio be kell zárni a Mare nostrumba! Ez a területi blokádnak, amelynek célja Olaszországnak a világtól való elzárása. Az Empire a brit birodalom a Jöreménység fokán át vezető költésesebb, hosszabb, de biztosabb utat fogja használni. Gibraltár a repülőakcióirádusán kívül fekszik. A világháború óta nagykaliberű ágyúkkal szerelték fel, a Prince of Wales-rakodót repülőkikötővé alakították át.

EGY SZIGET SZTRATEGIAI JELENTŐSÉGEHEZ JUT.

Komplikáltabb a Földközi tenger keleti partjának védelme. Port Said katonailag erős, de egyrészt előerődítmények szükségesegek védelmére, másrészt gondoskodni kell az olajzárlat hatékonyra tételéről, arról, hogy az olaszok az iraki petróleumhoz hozzá ne férhessenek, a Haifa-Mosszuli vezetékét ne érjék el és egyben elzárva maradjanak a ma még agitációs fókuszokba eső keleti népektől. Mindezeket a célokat két pont uralásával lehet elérni: Alexandria és Ciprus. Az egyiptomi kormányval kötött barátsági szerződés szerint Alexandriából ki kell vonni a brit hadsereget. Ez eddig nem történt meg. A szerződés további része szerint Anglia Alexandria határában erődítményt létesíthet, ami megtörtént. Nagykiterjedésű földalatti repülőhangárokat építettek, a hadikikötőt megerősítették.

Ezzel szemben Ciprus kiépítése nem történt meg. A nyári üdülőhelynek használt sziget, amely a haifai kikötőtől 180 kilométernyire fekszik, most nyer jelentőséget. Csak most értik meg az angolok, hogy Disraeli zsenialitása miért ragaszkodott 1881-ben a jelentéktelen szigethez! Ciprus-Haifa-Port Said olyan háromszög zár be, amely a kisázsiai petróleumkutakat elzárja.

(mellőzve ezuttal a spanyol ügyvel kapcsolatos Baleari-kérdést.) Az 1937. január 2-án létrejött gentleman agrément, az uriemberi megegyezés, amelynek alapja a Földközi tengeri statusquo volt, alapszabályban csekély változást idézett elő. Ezen külügyminiszter meggyőződése szerint az erők kiépítését nem lehetett abbahagyni. Csak távozása után, 1938. április 16-án jött létre a Palazzo Chigiben Chamberlain első békéműve: az angol-olasz megegyezés, amely csak arra volt jó, hogy Anglia gyengébbnek mutassa magát, mint amilyen valójában. Eszerint úgy Anglia mint Olaszország katonai attasék által egymást kölcsönösen értesítik a Földközi tengeren történő csapaterősítésekről, erődítésekről, tengeri és légi flották gyarapításáról.

Mussolini vasárnapi beszéde már nem éri be ezzel az egyenlőséggel, hanem a Földközi tengert mint olasz életterületet jelöli meg. Ezzel szemben áll az angol terv: a területi blokádnak, az a szándék, hogy Olaszország kövesedjen meg a Földközi tengerben. A tenger olasz sors lett: vagy ebben él, vagy ebben pusztul az Imperio.

Április 18-tól kezdve féláron lehet a Nemzetközi Vásár igazolványával Budapestre utazni

Budapestről jelentik: Magyar ipari körökben ez évben különösen nagy érdeklődéssel néznek az április 28-án megnyíló és május 8-ig nyitvaálló Budapesti Nemzetközi Vásár elé. Ez a vásár szolgáltatja az első alkalmat arra, hogy a magyar ipar bemutathassa átfogó egységes képből egész termelését.

A vásár fokozott jelentőségével indokolják

Félt az ucára menni

Reumában szenvedett és térdeiben kínzó fájdalmak voltak. Kétszer kezelte magát a kórházban, de eredménytelenül. Minthogy nem volt biztonságos a járása, félt az ucára menni. Minden reuma-beteg elképzelheti ennek az embernek a kínjait.

Igy kínlódtott 12 hónapon keresztül. Nem tudott lépcsőket járni és félt az ucára menni. Nem volt önbizalma. Ekkor elkezdett Kruschen sókat szedni és 14 nap múlva úgy érezte, mintha ujászületett volna. Most biztos léptekkel jár, könnyen járja a lépcsőket és nem fél az ucára menni. A reuma, amelytől annyit szenvedett, napról-napra javul.

A reuma nem tud a Kruschen sókkal folytatott kezeléssel ellenállni, mert ezeknek az a tulajdonsága, hogy feloldják a húgysav-kristályokat, a fájdalmak okozóit és ösztönzik a vese munkáját, elősegítve ezen kártékony anyagok eltávolítását a természetes utakon. Kruschen sók minden gyógyszerterápiában és drogeriában kaphatók. Árak: nagy üveg 95 lei, kis üveg 60 lei.

a külföld részéről mutatkozó kivételosen nagy érdeklődést is. Az eddigiek szerint külön nemzeti kiállítással részt kíván venni Jugoszlávia, Olaszország, Albánia, Lengyelország, de lesz japán, brazilai, svájci kiállítás és részt vesznek egyéni kiállításokkal a magyar gazdasági élet szempontjából fontos németországi kikötők és egyes nagyobb városok is.

A magyar gyáripár részéről eddig mintegy 1500 cég jelentette be részvételét.

A Budapesti Nemzetközi Vásárt látogató közönség Magyarországon ez évben is 50 százalékos utazási kedvezményben fog részesülni. A román államvasutak a visszautazásra 50 százalékos jegykedvezményt fognak kapni. Jugoszláviában mindkét utirányban 50 százalékos menetdíjkedvezmény áll rendelkezésre. Kedvezményt adnak a szállások és a németországi vasutakon kívül további 21 állam közlekedési vállalat is. Különösen nagy jelentősége van annak, hogy a most már minden menetjegyjárodában beszerezhető vásárigazolvánnyal ellátott közönség minden egyéb feltétel vagy külön szabály figyelembevétele és a magyar vizen előzetes megváltása nélkül léphetik át a magyar határt. A vásárigazolvány birtokosai a Budapest utólag csak 2.50 pengőért megváltható magyar vizen birtokában május 18-ig tartózkodhatnak Magyarországon területén.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáralaknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Emlékek...

Az angol rádió hátezer hangfelvétel megalapította a hangok múzeumát, amely ezután már a brit történelmi múzeum egyik része lesz. Világtörténelmi hangokat, világtörténelmi beszédeket és kijelentéseket zár pánccserejébe ez a múzeum, a világtörténelmi számára és ha a klasszikus közmondás, hogy „verba volant, scripta manent” még nem is vesztette el egészen érvényét, ma már ott tartunk, hogy az elhangzott szónak nem kell nyomtalanul elmúlnia az éterben és időben.

Most még nem tudhatjuk, micsoda hátrózott haszna lehet az emberiségnek abból, ha egy-két évszázad vagy évezred múlva meghallja G. B. Shaw, vagy Roosevelt hangját, akik helyett végre is alkotások beszélnek, nem pedig grafomanelemek, de érdekesnek mindenesetre érdekes szellemi idézés lesz ez a jövőnd nemzedékeknek, mint ahogy nekünk is kimondhatatlan élmény volna Napoleon, vagy Shakespeare, vagy Petőfi Sándor hangját hallani. Hol vannak már ezek a hangok? Talán örök vándoruton csillagoló csillagig, mert hallottam egyszer egy fantasztikus elméletet arról, hogy a hang éppúgy nem hal meg, mint a fény, de mi bizony már soha utól nem érjük a végtelenségben azt a hangot, amely idelelen a földön valaha elnémult. Ez talán jó is bizonyos mértékig, — könnyebben megőrizük nagy eszményképeinket, mint a jövőnd nemzedékek amelyek konzerválakban kapják a történelmi valóságot, nem pedig illúziók fájáiba burkolnak, mint mi.

Ki tudja, a nagy történelmi hősek, aki világok sorsát intézte, tán jelentéktelenül halvány és gyöngye hangja volt, holott mi úgy képzeltük a gondolkodástól a tengerharsogásig minden ott zengett ebben a hangban? Ivadéinknak nem lesznek többé ilyen ábrándos elképzelések: beszélőgépre teszik a hangemetek, lepergetik a filmet és a legendás történelmi hőst olyanok hallják, látják, amilyen a valóságban volt. Hogy ez az ideológ alkonját jelent-e vagy sem, azt csak akkor tudná a mai ember megmondani, ha az ő számára is elraktározott volna bádogdobozokban a mulit, mint mi a jövőnd számára.

— Felemlik a francia tengeri haderő létszámát. Párisból jelentik: A hétfői államtanács elhatározta a flottalegység tényleges létszámának felemelését, a modern tengeri haderő és a tartalékosok megszervezését, ezenkívül hitelek nyitását a határvidékek megerősítésére és más honvédelmi célokra. Az erre vonatkozó intézkedéseket szűkségrendelet formájában tette meg az államtanács.

— LETARTÓZTATTAK A SZLOVÁKIAI ZSIDÓ-PÁRT ELNÖKÉT. Pozsonyból jelentik: Riest a szlovákiai zsidópárt volt elnökét tegnap Pozsonyban letartóztatták. Őrizetbe vételének oka még ismeretlen.

— NÉMETORSZÁG HOLLANDIAVAL IS KERESKEDELMELI EGYZEMÉNYT KÖTÖTT. Hágából jelentik: Szombaton aláírták a holland-német kereskedelmi szerződést, amely figyelembe veszi Németország területi gyarapodását Ausztria és a Szudétavidék csatlakozása által. Bonyos cikkre nézve felfüggesztik a német vámtételeket, más cikkeknél pedig felemlik. Csökkennek a holland-német clearinget, ami korlátozni fogja a Németországba irányuló holland kivitel.

— LEJEGYZTEK A MAGYAR BERUHÁZÁSI KÖLCSÖN MÁSODIK RÉSZLETÉT. Budapestről jelentik: A nemzet beruházási kölcsön második része 150 millió pengő ma kerül kibocsátásra. A kölcsön lejegyzése teljes egészében biztosítva van.

Március 29

Szerda

Augusta, Cirill, Márkus

1883 március 29-én gyilkolták meg budai palotájában Mailáth György gróf országbíró, a kuria és a főrendház elnökét. A gyilkosság ügy történet, hogy saját huszárjának tudtával és segítségével két rabló tört rá. A hatalmas erejű országbíró sokáig védekezett, azonban támadói végül is legyűrték és megfojtották. A három rabló — Verecz, Spanga és Pitéli — bitófára kerültek. A borzalmas gyilkosság annyira hatott az országbíró fiára, Mailáth Gusztáv Károly grófra, hogy az egyháznak kívánta életét szentelni. A teológia elvégzése után több helyen plébánosként működött, később az erdélyi római katolikus egyházmegye püspöke lett és negyven évig töltötte be ezt az állást. Amikor betegeskedése miatt visszavonult, a pápa érsekké nevezte ki.

1903 március 29-én halt meg Dankó Pista cigány népdalíró. Szülővárosában, Szegeden temették el. Népdalainak száma több százra rug. Többek között tőle származnak a Most van a nap lemezőben és az Eltörött a hegedűm kezdetű nóták is. Több népszimfűvet is írt, amelyekbe saját dalait szötte bele.

1905 március 29-én halt meg az aradi születésű Czigler Győző műépítész. A budapesti egyetemen az ókori építészet tanára volt. Budapestten számos középület — többek között az új ügyetemen kémiai pavillonja — és Bécsben a Pázmáneum az ő alkotása.

Vesebajt, hólyagbántalmakat, májbetegséget
köszvényét gyógyít a

CACIULATA

kénes ásványvíz

Források: **IONASIU S. A.**

Telefon: 21—24, 21—25.

— KORLATOZZÁK MAGYARORSZÁGON AZ ÜGYVEDI FOGLALKOZÁST. Budapestről jelentik: Az ügyvédi kamara hétfőn tartotta képviselői közgyűlést. Az elnök kijelentette, hogy a kamara a szabad ügyvédyakorlat álláspontján van ugyan, azonban a vidéki kamarák úgyszólván kivétel nélkül az ügyvédi foglalkozás korlátozását javasolják. A budapesti kamara kénytelen ezért önévédelmi célból az ügyvédi zártkörű életbeállításához hozzájárulni. Az erre vonatkozó javaslatot egyhangúan elfogadták.

— Amerika nem tervez gazdasági megtorlásokat Németország ellen. Washingtonból jelentik: A külügyminiszteriumban kijelentették, hogy nem folytatnak eszmecsereket az Egyesült Államok és más hatalmak között a német bírdalom ellen irányuló gazdasági megtorlásokról. Hangsúlyozzák, hogy az Egyesült Államok kormányának a Népszövetséghez intézett válasza, amelynek értelmében az USA hajlandó a Népszövetség gazdasági tevékenységében résztvenni, semmiféle tekintetben nem vonatkozik politikai kérdésekre.

— ISMÉT DOLGOZIK A PRÁGAI ÉRTEKTÖZSDE. Prágából jelentik: A mai napon a prágai tőzsde újból megkezdődik a devizák és valuták eladása, illetve vétele. Ugyanakkor több clearing országgal is felveszik a rendes fizetési forgalmat.

— Izgatási perek a kolozsvári katonai törvényszék előtt. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári katonai törvényszék hétfőn délelőtt két érdekes izgatási bűnperben hozott ítéletet. Az első ügy vádlottja Márton József, szilágymegyei római katolikus lelkész volt, akit a vádirat szerint azzal vádolt, hogy irredenta tevékenységet fejtett ki a sváb lakosság elmagyarosítására irányuló tevékenységével és az ország határaitra vonatkozó hamis hírek terjesztésével. A katonai törvényszék tárgyalásán a vádlott és a tanúk kihallgatása után Márton lelkész három havi elzárásra, két vádlottársát pedig fejenként kétezer lei pénzbírságra ítélte. A másik ügy vádlottja György József dr. és Bíró István dr., a marosmegyei magyarországi régebbi vezetői voltak. Egy évvel ezelőtt a marosmegyei Vadad községben az Unitárius Nőszövetség vallásos estélyt rendezett, amelyen a vádlottak előadást tartottak. Hettekkel az előadás után a csendőrség az állami elemi iskola elleni izgatás címén feljelentést tett ellenük. A katonai törvényszék tárgyalásán kiderült, hogy a vádlottak csak egyházi és vallásos jellegű kérdéseket érintettek és több mindkettőt felmentették.

— ÖSSZEÁLLITOTTAK A MAGYAR FUTBALL VÁLOGATOTTAT SVÁJC ELLEN. Budapestről jelentik: A Svájc elleni vasárnapi Európa kupa mérkőzésen a magyar csapat a következő összeállításban állt fel: Szabó—Olajkár, Bíró—Lázár, Sárosi III., Balogh—Szántó, Zsengelér, Solti, Déri, Gyetvai.

Ne higgyünk a jövendőmondóknak

A jósek sem tudnak többet a jövőndben bekövetkező eseményekről, mint mi közönséges halandók. Semmi sem bizonyítja ezt jobban, mint az a jövendőti is, amely ötven évvel ezelőtt látott nyomdafestéket a tiszteletreméltó Le Temps hasábjain. Akkoriban a jövendőmondók Londonban értekezletet tartottak és arra a megállapodásra jutottak, hogy 1939 március hó 21-én el fog pusztulni a világ. Néhány nap előtt kellett volna tehát a nagy tragédiának megtörténnie. De ime mégis elkerültük ezt az utolsó nagy megpróbáltatást. Hiába rémítettek a vutsek, nem ütköztünk össze bolygóval, nem is szakadt le rank üstökös. A föld csak fog tovább keserű levében, nem zavarják meg örök egykedvű után semmiféle jóslatok. Ne higgyünk tehát a jövendőmondóknak, különösen ha rosszat mondanak, rémítgetnek. Van ugyanis elég bajban részünk, nincs szükségünk ráadásul még hiobhírekre is.

(—) ZENEISKOLAI HANGVERSENY. Pénteken, március 31-én este félkilenc órakor a városi zeneiskola nagytermében növendékhangverseny lesz. Ezuttal Cuteanu hegedűtanár növendékei mutatkoznak be.

(—) SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Ioanovici Vladimir, Blasius Edgár Ottó, Kummergruber Walter Károly, Colea József Horác, Balási Attila.

(—) A NYILVÁNOS ÜGYVÉD TESTÜLET TAGJAI. Királyi rendelettel az igazságügyminisztérium mellett működő nyilvános testületbe véglegesen a következő temesvári ügyvédek sorozták be: Petric Ioşif dr. elsőosztályú védőügyvédi minőségben, Ionescu Ioan, Gradinariu Coriolan dr., Stoianovici Liviu ügyvédek másodosztályú védőügyvédi rangban a munkaügyi jogszolgáltatáshoz osztották be.

(—) A CSAVOSI ÚJ REFORMATUS LELKESZ BEIKTATÁSA. A temesmegyei Csávós községben, mint jelentették, a református lelkesi állásra a presbitérium Kiss Géza volt újszentesi helyettes lelkész hívta meg. A presbitérium javaslatát az egyházközség választói is egyhangúlag elfogadták és ezzel Kis Géza megválasztása végleges lett. Az új lelkész ünnepélyes beiktatása valószínűleg virágvasárnap reggel végre.

(—) REFORMATUS MÜKEDVELŐI ELŐADÁSOK. A temesvári református férfiszövetség gyűlési bizottsága és ifjúsági egyesülete a husvéti ünnepek alatt műkedvelői színi előadásokat rendez, amely alkalommal három elővonalas színarab kerül előadásra. Husvét vasárnapján este nyolc órakor a gyár városi munkatelepén a Petneházy-féle vendéglő nagytermében, husvét hétfőjén pedig a református házban levő egyesületi teremben megy végbe a műkedvelői előadás. A szereplők és rendezők nagy szorgalommal készülnek az előadásokra.

(—) A KUTBAFULLADT EGY EPILEPTIKUS ASSZONY. Merjin Borbála huszonhét éves zsombolyai asszony az ottani cigánynegyedben az egyik kutból vizet akart meríteni. Közben epileptikus rohamot kapott, a kutba zuhant és a vízbe fulladt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGALATA:

Szerdán, március 29-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Alba Iulia utcában levő Kun gyógyszerár.

A II. kerületben a Badea Cartan téren levő Maszális gyógyszerár és a Stefan cel Mare utcában levő Zeiner gyógyszerár.

A III. kerületben az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszerár.

A IV. kerületben a Vacarescu utcában levő Braun gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozi

MŰSOR:

SZERDA, MÁRCIUS 29.

APOLLÓ: Suez (angol film).
ATLANTIC: Amikor egy kémmő szeret (angol film). Broadway Melody (német film).
CAPITOL: A mentőtanu (Alibi) (angol film).
RIVOLI: Estétől hajnalig (francia film).
SCALA: Botrány a divatszalonban (német film).

CAPITOL-ban, ma szerdán.

A MENTŐ TANU (Az alibi)

ERICH v. STROHEIN,

LOUIS JOUVET,

JANY HOLT,

ALBERT PREJEAN

Egy új francia filmsláger

A párisi rendőrség egy amerikai gangster nyomában.
A legnagyobb francia színészek parádés alakítása:

(—) Marta Alexandru dr. királyi helytartó fővárosi utazása. Marta Alexandru dr. királyi helytartó ma hivatalos ügyekben Bucurestibe utazik, ahol több napig marad.

— Egyiptom királya akar közvetíteni a palesztinai arabok és a zsidók között. Londonból jelentik: Palesztinai zsidó körök értesülése szerint a kudarcra végződött londoni zsidó-arab kerek asztali konferencia után most a nagyfontosságú kérdésben váratlan fordulat következett be. Allítólág Egyiptom fiatal királya elhatározta, hogy maga veszi kezébe az ügyet és mindenkéltől igyekszik a két tábor közötti közvetlen tárgyalásokra lehetőséget teremteni. A király szerint az arabok és zsidók közötti megegyezés elé nem gördülnék elháríthatatlan akadályok. Hasonló kezdeményezés már Londonban is történt, azonban eredményt nem sikerült elérni. Az egyiptomi uralkodó közkeletű politikája azonban azóta megváltozott és ilyen körülmények között illetékes körök remélik, hogy az akció sikerrel járhat.

(—) Dr. Sugár Mihály belgyógyász-röntgenológus, újból rendel III. Str. Metropolitan utca 6., d. e. 10—12 és d. u. 3—4 óráig. Telefon 18—00.

— Tárgyalják a magyar földbirtokjavaslatot. Budapestről jelentik: A magyar képviselőház egyesített bizottságai kedden délelőtt megkezdte az új földbirtok törvényjavaslat tárgyalását.

— Agyonlőtték az arabok egyik fővezérét. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai lázadó arabok egyik régen keresett fővezérét, Abdul Hahimot agyonlőtték, amikor egy falut körülvevő angol kordonon át akart törni.

— „BENZINVESZ” FENYEGETI A VILÁGOT? Berlinből írják: Némely szakértő azt jósolja, hogy a jelenleg ismert kőolajmezők, a fogyasztás jelenlegi mértéke mellett, már évtizedek múlva kimerülnek. Ezekről a jóslatokról lehet vitakozni. Egyes petróleumtermő vidékek jálán valóban hamarosan kiapadnak; másutt viszont a termelő-technika fejlődése új, eddig hozzáférhetetlen olajkincseket fog napvilágra hozni. De akárhogy is áll a dolog, nem kell attól tartanunk, hogy a világot belátható időn belül kőolaj- és benzinhány fenyegetse. Mert, ha elfogynak is a természetes olajkészletek, itt vannak még hatalmas szénmezők, melyekből mesteres úton állíthatunk elő kőolajat és benzint. Ha a fogyasztás nagyjából a mai színvonalon marad, a szénből nyerhető folyékony tüzelőszerek még vagy 25.000 esztendőre fedezhetik a gépek hajtóanyag-szükségletét.

— Az olasz földművelésügyi miniszter Magyarország. Budapestről jelentik: Rossini, olasz földművelésügyi miniszter ma este Budapestre érkezett és Teleky Mihály gróf földművelésügyi miniszter vendégeként négy napot tölt Magyarországon. Részt fog venni az olasz miniszter a mezőgazdasági kiállítás ünnepélyes megnyitásán is.

— MOTORVONAT BELEROHANT EGY JUHNYÁJBA. Constantából jelentik: Egy motorvontat a nyílt pályán behorhant egy juhnyájba. A motorvontat nem lehet lefékezni és a juhok nagyrészt halálragzóltak.

— JO UTON HALADNAK A FRANCIA—ROMÁN KERESKEDELMI TÁRGYALÁSOK. Bucurestiből jelentik: Jölinformált körökben azt állítják, hogy a francia—román kereskedelmi egyezményre vonatkozó tárgyalások, amelyeket Párisban folytattak, jó uton haladnak és egészen új egyezmény megkötésére fognak vezetni. Le fogják szállítani azoknak a cikkeknak a vámtételeit, amelyek a két országot elsősorban érdeklik. A francia árucikkekre kivetett taxát a romániai export előmozdítására fordítják és így eltűnik majd a romániai és franciaországi árkülönbség.

— TIZENKÉT VASÚTI KOCSIT KÉSZÍTETT AZ ASTRA A KIRÁLYI UDVAR RÉSZÉRE. Bucurestiből jelentik: Azt Astra vagongyár 12 Pullmann vasúti kocsit szállított le a királyi udvartartás számára. Ezenkívül még 400 fedett gabonaszállító vagon van készülőben.

(—) Orvosi hír. Dr. Lampel Armand belgyógyász, újból rendel délután 3—5-ig, Str. Eugen de Savoya 9. Telefon 32—99.

(—) Öngyilkossági kísérlet. Feldhaus Anna huszonöt éves mehalai. Sagovici-uton lakó asszony tegnap délután öngyilkossági szándékról mellbeszurta magát. A mentők kórházba szállították. Tettének okát egyelőre nem ismerik

Gritta Ovidiu rendőrkesztor erélyes intézkedéseket foganatosít az árdragítás letörésére

A fogyasztó közönség körében az utóbbi napokban felmerült a panasz, hogy egyes hentesek nem tartják be a maximális árakat, hanem a megállapítottnál magasabb áron adják el a húst.

Ezekről a panaszokról Gritta Ovidiu rendőrkesztor is tudomást szerzett és elhatározta, hogy erélyes rendszabályokkal letöri az árdragítást. A rendőrkesztor szigorú ellenőrzést rendelt el és ennek során a rendőrségi közegek két olyan henteset találtak, akik a maximális áraknál

drágábban adták el a húst, ezenkívül az egyik hentes üzletében az árak nem voltak kifüggesztve. A megállapításokról jegyzőkönyvet vettek fel és azokat a bíróságoknak átadják. Értesülésünk szerint Gritta Ovidiu rendőrkesztor elrendelte, hogy

az árak ellenőrzése naponta történjék,

mert ezáltal remélhető az árdragítás megszüntetése. A rendőrkesztor erélyes intézkedése a közönség érdekeit védik és azok bizonyára megozzák a kívánt eredményt.

Laval volt francia miniszterelnök váratlanul Rómába utazott

Párisból jelentik: Laval volt miniszterelnök, az 1935 évi olasz-francia békeegyezmény kezdeményezője, váratlanul Rómába utazott és érintkezésbe lépett Mussolinivel az olasz követeléseket ügyében. Egyes hírek szerint Laval már meg is érkezett Rómába és megkezdte bizalmas tárgyalásait. Francia

politikai körökben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak Laval római utazásának. A volt miniszterelnök magánemberként ment Rómába, hogy megtudja Mussolinivel az olasz követeléseket és megállapítsa, hogyan lehet azokat összeegyeztetni a francia részről felajánlható engedményekkel.

(—) A CARITAS-SEGÉLYEGYLET KÖZGYÜLÉSE. A Caritas-segélyegylet Schickhoffer János elnökle alatt közgyűlést tartott. Az évi jelentés szerint az elmúlt évben a tagok 1,816.097 lei tagdíjat fizettek be és az egyesület százhuszonnegy elhalt tag hozzátartozóinak 1,260.000 lei segélyt fizetett ki. Az egyesület székházának értéke két és fél millió lei, ezenkívül még két másik háztelke is van négyszázezer lei értékben. Az egyesületi tőke 723 ezer 926 lei. A tisztújítás során Schickfer Jánost egyhangulag újból megválasztották elnöknek, alelnökök Philipp Mihály, Duca Gheorghe és Bánfi Mihály, főtitkár Prandell József, pénztáros Ungváry C., ellenőr Kraushaar István. Ezenkívül húsztagú választmányt választottak. A közgyűlés elhatározta, hogy ezentúl a tagok az eddigi halálessetenként fizetett hét lei helyett, havi hetven leit fizetnek.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban tegnap a következő mátkapárok kötötték házasságot: Bauer Lajos kályhás és Henek Éva, Keller György hivatalosolga és Weber Rozália, Magyar József és Szócs Margit, Feuermann Jenő és Grüniger Józsa, Ungureanu Nicolae és Peitasa Maria.

(—) BIRAESCU TRAIAN A STATISZTIKUSOK KÖZGYÜLÉSÉN. Az egész ország statisztikusai április 1-én és 2-án Bucurestiben Manuila Sabin dr. országos statisztikai hivatali vezető elnökleivel közgyűlésre ülnek össze. Tieran Emil dr. főpolgármester a közgyűlésre Biraescu Traian, a városi statisztikai hivatal vezetőjét küldte ki. Kereszt Egyesület temesvári fiókjá ez év szeptemberében új tanfolyamot rendez önkéntes ápolónők részére. Bővebb felvilágosítást Stefan Cornel főtákar, törvényszéki irodai főigazgató nyújt, kormányzéki épület, második emelet 41. számú ajtó.

(—) TARTALEKOS KATONÁK TRAGÉDIÁJA. Hamernik Antal varsándi illetőségű iparos, tartalékos katona, a vonat egyik kocsijának tetején utazott Orsova felé. Amikor Karánsebes elhagyása után a vonat Porta Orientalis állomáshoz közeledett, Hamernik nem vette észre, hogy a vonat alagútba fut be és nem hagyta le a fejét. A szerencsétlen ember olyan erővel vágódott fejével az alagút boltozatához, hogy menten meghalt. Egy másik bányászati katona, a Kisbeeskerekre való Jung János, földműves Titu állomáson vesztette életét. Az egyik kocsit útközjén utazott és Titu állomáson az egyik kanyarultnál a kereknek alá bukott és halálát lelte.

(—) MANUILA CAMIL DR. A SZOCIÁLIS SZOLGÁLAT VEZÉRFEJELŐJE. Manuila Camil dr., a temesvári kereskedelmi és iparkamara volt főtákar, ezentúl az országos szociális szolgálat terén fejt ki eredményes tevékenységet, amelyben ezen intézményhez vezérfelügyelővé neveztek ki. Új állása Bucurestibe szállítja, ahol Gusti egyetemi tanár, a szociális szolgálat legfőbb vezetőjének munkatársa lesz.

(—) REFORMÁTUS TEMPLOMI UNNEPÉLY. A református székhely leányok egyesülete Ajtay Gábor vezetésével április 2-án, virágvasárnapon délután hat órákor a temesvári református templomban műsoros ünnepélyt rendez. Az ünnepélyre minden érdeklődőt szívesen lát az egyesület. Beléptidij nincs. önkéntes adományok köszönettel fogadtnak.

(—) Gyászanise. A tegnap délután hivatal-társainak és ismerőseinek nagy részvéte mellett eltemetett Jirasek Oszkár pénzügyi ellenőr lelki-üdvéért az egésztelek szentmisét ma reggel nyolc órákor tartják meg az erzsébtvárosi plébánia-templomban.

(—) HALALOZÁSOK. Meghaltak: Kotzian Margit hat hónapos, Radu Toma ötven éves tanító, Galdoros Trifu ötvenhárom éves, Schmidt Gotthard hatvan éves földműves, Kaiser Borbála harminckilenc éves, Kempner Károly hatvannegy éves mészolómester, Szabó István hetvennyolc éves munkás.

(—) A vidéki sajtósövetség elnöke Temesvárott. Vladescu Stefan szerkesztő, a romániai vidéki sajtósövetség elnöke, tegnap Temesvárott tartózkodott. Délelőtt kihallgatáson jelent meg Marta Alexandru királyi helytartónál, délben pedig Conciatu Iancu, a temesi tartomány újságíró céhének elnöke látta vendégül. A népszerű Vladescu Stefan, aki még temesvári működése idejében szerzte meg magának az itteni újságírók rokonszenvét, este visszautazott a fővárosba.

(—) KÉT ÉS FÉL ÉVI FOGHÁZRA ÍTELTEK EGY MUNKÁST, AKI MEGOLTE TÁRSÁT. Ienescsa Gheorghe, a szörénymegyeyi Lugoskifalúban lakó munkás az elmúlt év november 16-án délután, két heti bérével a zsebében, néhány társával együtt elindult hazafelé. Útközben több korcsmába is befértek, ahol ittak. Már este volt, amikor az utolsó korcsmát elhagyták és folytatták útjukat. Útközben Florea Gheorghe munkás jókedvében kötekedni kezdett Ienescsa Gheorgeval, amit az útmenti árokba lökött. Ienescsa azonban nem értette a tréfát, felugrott és kést rántva Florea Gheorghera támadt, aki erre futásnak eredt. Amikor utólére, késével mellbeszurta Floreát, aki összeesett és néhány perc múlva halott volt. A büntetőtábla tegnap ítélkezett Ienescsa felett és két és fél évi fogháza ítélté.

(—) Lugos város költségvetése. Lugos városának új költségvetése most készült el véglegesen és kerek összegben husz millió leire rug. Az új költségvetés keretében Lugos városa a Temesben új betonhidat épít, rendezi a Temes-partot és kiépíti a villamos központot, amelynek számára két új gépet is beszerz.

(—) SZÓLÓ- ÉS GYÜMÖLCSFAPERMETEZŐ, oltógumi, kertművelési eszközök, földművelési cikkek, szerszámok, kocsitengelyek, jutányosan kaphatók Schenter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros

= KÖZGAZDASÁG =

Az Erdélyi Bank r. t. évi közgyűlése

Az Erdélyi Bank r. t. ma, kedden tartotta meg Bucarestben 44. évi rendes közgyűlését, amely napirendszerűen folyt le. A közgyűlés elé került az alkalommal a múlt év mérlege, amely céltudatos és eredményes üzleti politikáról számol be. Ezt elsősorban a rendelkezésre álló tőke emelkedése tette lehetségessé. A pénzügyet sem belföldi, sem külföldi kölcsönt igénybe nem vett, mégis képes volt arra, hogy kihelyeztesse 46 millió lejfelj emelje; tehát nem szűkítette a hitelkereteket, hanem azoknak nagyobb arányt adott. Az Erdélyi Bank iránti

bizalom eredményezte, hogy a betétállomány 136 millió lejfelj emelkedett és hogy a kereskedői és ipari körök a bankári ügyletek megkötésével adták tanujelét annak a bizalomnak, melyet az Erdélyi Bank korrekciós lebonnyolításával kiérdemelt. Ennek a szellemnek elsőrendű reprezentánsa Hargity Bertalan vezérigazgató, akinek kiváló egyénisége a gazdasági körökben annyira ismert, hogy érthetőbbé válik az a kiegyensúlyozottság és a nehéz konverziós időkben kipróbált, vezetés sikere, amelyet minden évi mérleg visszatükrözött.

A főváros két százalékra csökkentette a lakbérleti adót

A mai viszonyok között nem akar 5 százalékos adót szedni

A közigazgatási törvény — mint ismeretes — módot ad a városoknak ahhoz, hogy a lakbérleti összegeket 5 százalékos terjedhetőségű adóval sújtsa. Aradon már a törvény életbeléptétől visszamenőleg, kivették ezt az adót, míg a legtöbb városban csak ez év áprilisától vetik ki, a mikor annak összegét már a költségvetésbe felvették.

Bucuresti tanácsa most döntött ez ügyben és kimondta, hogy a mai viszonyok között nem szedi a lakbérleti adót az 5 százalékos maximumig, hanem beéri 2 százalékkal és utasította az adókövető bizottságokat, hogy állapítsák meg a lakbérlet összegét és azok után a két százalékos adót.

Rendelet jelent meg a kérelmezés folytán történő bírság leszállításokról

A december 1-én életbelépett pénzügyi eljárás törvény egységesítéséről szóló törvény 25 cikkében állapította meg azt a minimumot, ameddig a pénzügyi bírság leszállítható olyan esetekben, ahol a kihágás nem emelkedett jogerőre és a fél a minisztériumtól kéri, hogy engedélyezzen leszállítást. Ezzel a rendelkezéssel egységesítették a különböző pénzügyi természetű törvényben eddig is engedélyezett leszállítást. Így a bányatörvényben 5, az egyes adótörvényben és a monopoltörvényben 10, végül a fogyasztási adótörvényben 20 százalékban volt a minimum megállapítva, ameddig a miniszterium bírságelengedést alkalmazhat.

Az új törvény életbelépte után felmerült az a kérdés, hogy ha a kihágási jegyzőkönyv még 1938. december 1. előtt vétetett fel, jogosult a miniszterium a bírság 25 százalékán aluli összegre azt leszállítani? Erre a kérdésre a pénzügyminiszterium most kiadott rendelete felel. E szerint csak olyan esetben, ha maga a bírság leszállítása iránti kérvény 1938. december 1. előtt be lett iktatva, akkor szállítható le a bírság annak 5, 10, vagy 20 százaléka erejéig, de minden más esetben a minimum, amelyet meg kell fizetni, 25 százalék.

Árfolyamok

KEDD, MÁRCIUS 28.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vétel, a második az eladást jelenti) Holland forint 75—76,75, belgas 23,74—24,08, angol font 662,40—672,25, olasz lira 7,172—7,172, dollár 141,17—143,24, francia frank 3,57—3,78, svájci frank 32,08—32,57. Ezekben az árakban a devizafelár is befigyeltatik. Dinár 2,898—3,05 pengő 25 és 26,50—27, német márka 40,50—41,50.

(—) PIACI ÁRAK TEMESVÁROTT tegnap a hetipiacon a következők voltak: tojás darabja 1,50—1,60 lei, szárazbab kilója 12—14 lei, lencse kilója 14 lei, kalarabé darabja 1—4 lei, sárgarépa kilója 3—5 lei, paszternák kilója 8—10 lei, vörös cékla kilója 3—5 lei, káposzta fejenként 3—5 lei, zöld petrezselyem csomónként 1 lei, fiatal retek csomója 3 lei, paraj kilója 20 lei, fiatal hagyma csomónként 1 lei, tejfel literje 40—44 lei, tehénturó kilója 12—14 lei, juhturó kilónként 32—36 lei, főzővaj kilónként 80 lei, teavaj kilónként 88 lei, alma kilónként 12—20 lei, csirke párja 35—70 lei.

— Megkezdik az újabb gabonaraktárak építését. A múlt év őszén lépett életbe a gabonaraktárakról szóló törvény, amelyet a közmunkaügyi miniszterium hajt végre. A törvény szerint 1939. nyárára a raktárak egy részének késznek kell állani. A tavaszi időjárás bekövetkezése folytán a munka újra megkezdődött és a kikötők kereskedelmi igazgatósága, amely a közmunkaügyi miniszterium egyik alosztálya a Dunai Féművek vállalatától tíz millió lei értékben 856 tonna vasat vásárolt a munka megkezdésére.

— KÉTSZAZ MILLIÁRD CSEH KORONÁT TESZ KI A CSEH MAGANOSOK KÜLFÖLDÖN LEVŐ VAGYONA. A külföldön levő cseh vagyonok nagyságáról ellentétes hírek kerültek forgalomba. Csak most lehet kellő áttekintést kapni ezekről az összegekről, természetesen a külföldi bankok jelentése szerint. Az Angol Bank ugyanis bekérte a bankoktól a vonatkozó kimutatást, amelyből kiténik, hogy az angol pénzügytől a cseh bankoknak és magánosoknak 200 milliárd cseh korona értékű aranya és deviza van, amelynek egyrésze időközben Amerikába küldetett. Ugy az angol, mint az amerikai kormány ezek a devizákat és aranykészleteket zárta.

= SPORTESEMÉNYEK =

Hogyan készül Helsinkiben az olimpiára

Helsinkiből jelentik: Az Egyesült Államok olimpiai bizottsága közölte, hogy Amerika minden programon szereplő számban képviselne magát. Teljes versenyzőgárdát eddig minden alkalommal csupán a rendező ország tudott felvonultatni. Ez tehát a helsinkiben első csúcsteljesítménye.

A rendezők kiképzésére nagy súlyt helyez a finn olimpiai bizottság. Hogy a rendezői gárda hozzácsökkjön a nagy versenyek légköréhez és lebonnyolítási módszereikhez, a nyáron nemzetközi evezős és vitorlázó versenyt rendeznek az olimpiai pályán, az olimpiai játékok programja szerint.

Az olimpiai versenyekre szóló jegyeket szétküldötték a világ minden részébe. Finnországban február 20-án zárták le a jegyigényléseket.

200.000 ember jelentkezett,

de csak elenyésző részük igényeinek lehet eleget tenni. Anglia, az Egyesült Államok és Svédország a rájuk eső kvóta nagyrészt a sportegyesületek rendelkezésére bocsátották. Más államokban a különböző utazási progák, hajózási ügyvétségek stb. árusítják az olimpiai belépő jegyeket.

Tekintettel Helsinkiben kikötő voltára, a rendezőbizottság úgy határozott, hogy 21 hajót is az elszállító szolgálatába állít. Az „uszó szállodák” a kikötőben fognak horgonyozni és így a tengeren érkező utasoknak nem kell költözéssel bajlódniuk, a hajók szállásul fognak szolgálni számunkra.

Helsinkiben rendőrfőnöksége 320 rendőr számára francia, angol és német nyelvtanfolyamot nyitott. A finn rendőrök 1940-ben nemcsak finn nyelven fognak felvilágosításokkal szolgálni a tájékozatlan idegeneknek.

Mennyi ember nézheti végig az olimpiai játékokat? Ime a hivatalos válasz a különböző pályák befogadóképességéről:

Olimpiai stadion 60.000, uszóstadion 11.500,

— Kétszázalékos kölcsönt vettek fel a fővárosi közütemek. Az UCB, tehát a bucaresti közütemek a postatakarékpénztártól 200 millió kölcsönt vett fel és a CEC ezt a kölcsönt négy évre 7 százalékos kamatozással adta. A közütemek biztosítékul a gáz- és villamosművek jövedelmét kötötte le.

— AZ 1934. ÉV ELŐTT LÉTEZETT BANKOKRA A MINIMÁLIS RÉSZVÉNYTŐKE NEM ALKALMAZANDÓ. A Consum értesítése szerint a Semmitőzések elvi jelentőségű döntést hozott a banktörvény alkalmazásával kapcsolatban. A Legfőbb Banktanács határozata szerint ugyanis az egyéni cégből részvénytársasággá alakuló bank részvénytőkéjének megállapításánál figyelembe veendő a banktörvénynek vonatkozó rendelkezései, amelyek megállapítják a minimális részvénytőkét. Az ilyen bankrészvénytársaságok alakulásánál nem vehetők figyelembe — A Legfőbb Banktanács szerint — a banktörvényt módosító 1937. évi törvény intézkedései, amelyek szerint, a minimális alapitőre vonatkozó intézkedések nem alkalmazandók az 1934. május 8-án létező bankokra, bármilyen legyen is jogi formájuk. A Semmitőzések III. szekciójának konkrét esetben úgy döntött, hogy a minimális részvénytőkére vonatkozó intézkedések nem alkalmazandók az olyan egyéni cég formájában működő és részvénytársasággá átalakuló bankra, amely 1934. május 8-án már működött.

— A falusi malmokban szabad a finomszított őrle a őrlepek alkalmából. Bucarestből jelentik: Az illetékes miniszterium rendelkezése értelmében március 24-től kezdődőleg és április 6-ig bezárólag, a közlegő husvét őrlepek alkalmából a falusi malmokban engedélyezik a finomszított őrlepek őrését. Ez időpontban azok a malmok, amelyeknek tulajdonosai kiegyenlítették a meghatározott évi őrlepi díjat, a husvét őrlepek alkalmából bármely mennyiségben őrlepeknek finomszított anélkül, hogy más díjat kellene fizetniük.

— Megkönnyítik a minta érték nélküli csomagok küldését. A posta vezérigazgatósága úgy rendelkezett, hogy április 1-től a minta érték nélküli csomagok szállítólevél nélkül, mint az ajánlott levelek továbbíthatóak. Ilyen csomagokat vidékre 30, Bucarestbe 50 kgr. súlyig lehet küldeni és azoknak csomagolására nézve a posta semmi előírást nem tesz.

Botrány miatt félbeszakadt a craiovai derbi

Craiova. A helyi derbit barátságos alapon játszották le. A mérkőzés a Rovine Grivita nyerte meg 3:1 arányban. A mérkőzés a második félidő 41. percében botrány miatt félbeszakadt.

Szombat—vasárnap lejátszák a nemzeti bajnokság elmaradt mérkőzéseit

Bucurestiből jelentik: A nemzeti bajnokság elmaradt mérkőzéseit szombat és vasárnap játszik le. A részletes műsor a következő:

Szombat: Venus — Sp. Studentesc.
Vasárnap: Rapid — UDR, Tricolor — Juventus, Victoria — Kinizsi, AMTE — Gloria, Ripensia — Kárpát FC.

LONGENUS VEZETI AZ ANGLIA—ROMANIA VÁLOGATOTT MÉRKŐZÉST. Bucaresti jelentések szerint a május hónapban lebonnyolításra kerülő Anglia—Romania válogatott mérkőzést a világhírű belga játékosvezető Longenus vezeti.

BUDGE FELHAGY A TENISSZEL ÉS SPORTÁRU ÜZLETET NYIT. Newyorkból jelentik, hogy a közelmúltban profivá vált Budge felhagy a tenisszel és Newyorkban sportáru üzletet nyit.

A magyar nemzeti bajnokság állása

Ujpest	16	13	1	2	64:18	27
Ferencváros	16	12	3	1	59:29	27
Kispest	17	10	3	4	39:26	23
Hungária	16	9	4	3	37:24	22
Phöbus	16	6	6	4	34:28	18
Nemzeti	16	5	7	4	35:29	17
Szeged	16	5	6	5	30:24	16
Budafok	16	5	6	5	24:27	16
Taxisok	16	4	6	6	47:42	14
Szolnok	16	6	2	8	27:38	14
Elektromos	16	4	4	8	23:32	12
Bocskai	16	2	3	11	20:44	7
Zugló	16	2	2	12	22:52	6
ESSE	15	2	1	12	20:68	5

Anglia állítólag lemondja májusi portyáját a kontinensen. Az angol labdarúgó szövetség hírtérdepemlé forrás tudomása szerint azzal a tervvel foglalkozik, hogy lemondja az angol válogatott olasz-jugoszláv-román portyáját, melyre májusban került volna sor. Az angol szövetség egyelőre nem hivatalos formában az angol egyesületi csapatoknak is azt a tanácsot adja, hogy lehetőleg bontsák fel megállapodásaikat, melyeket a kontinens csapataival kötöttek. Ennek az intézkedésnek oka: a jelenlegi európai politikai helyzet. Amennyiben az angol szövetség valóban a májusi kontinentális portya lemondása mellett dönt, ez legközelebről érinti a román szövetséget, mert az angolok elleni májusi bucaresti mérkőzés az év főeseményeként szerepel Románia nemzetközi műsorán.

ZAMORA A VILÁGHÍRŰ SPANYOL FUTBALLKAPUS A NEMZETI SPANYOLORSZÁG SZÖVETSÉGI KAPITÁNYA. Burgosi jelentés szerint a nemzeti Spanyolország futballszövetségének szövetségi kapitánya Zamora a világhírű futball kapus lesz.

Cseh-Morva protektorátus. A Sparta nyerte a prágai rangadót. Bajnoki eredmények: Slavia — Sparta 0:5. Zsidenice — Viktoria Zsiskov 0:6. Náchod — SK Pilsen 2:4. Liben — Sl. Ost-rava 0:1.

A GANNESI NEMZETKÖZI TENISZVERSENYEN a gyéspáros középdöntőjében a Petra—Welters pár 6:4, 6:2-re győzött a Tanasescu—Lafargue keitős ellen. A férfi páros döntőjét Petra—Lesueur nyerték meg 6:4, 6:1, 6:1 arányban verve a Pelizza A.—Martin Legesy kettest.

KORÁNYI, a Ferencváros volt válogatott hátvédje az írek elleni mérkőzésen orrosontörést szenvedett és ezért nem játszhatott vasárnap.

UJABB ROMÁN ÖKÖLVIVÓGYŐZELEM PÁRISBAN. Páris. Gh. Popescu, a kiftünő pehely súlyú román profi ökölvívó Párisban a norvég Raymond Baviere ellen a harmadik menetben kiütéssel győzött. Ezen a versenyen szerepelt Toma Aurel is, aki az olasz Bobby Serpivel döntetlenül mérkőzött.

VON CRAMM, a volt német DC-játékos résztvevett a kairói nemzetközi teniszeversenyen, de egyelőre kevés sikerrel. Egy M. Mario nevű ismeretlen játékos 6:3, 3:6, 7:5 arányban győzte le.

Rádió

SZERDA, MÁRCIUS 29

Bucuresti. 7: Reggeli hanglemek. ritmikus torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemek. 13: Időjelzés, sport, vizállásjelentés. 13.05: Déli hangverseny. 14.10: Rádió-híradó. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Ujdonságok. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Jean Marcu zenekara. 19: Művészeti krónika. 19.15: Rádiózenekar. 20: Gr. Antipa tanár előadása. Rádió Románia. 21.15: Karének. Rádió Bucuresti. 21.10: Szimfónikus lemezek. 21.30: Zongora- és hegedűhangverseny. Rádió Románia, Rádió Bucuresti. 22: Rádióhíradó. Sport. 22.15: Arturo Goffmann énekel. 22.40: Naidin zenekara. 23: Rádióhíradó. 23.15: Tití Vrănceanu zenekara. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemek. 11: Hírek 11.15: Hangfelvétel. 11.45: Felolvasás. 1.10: Cigányzene. 1.30: Hírek 2.30: Zene. 3.35: Hírek. 4.30: „A magyar mezőgazdasági seregszemléje”. 5.15: A rádió diákfelőrája. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Kálmán Mária hegedű zongorakísérettel. 6.40: Heinrich János órnagy előadása. 6.55: Jazz. 7.30: Láng Sándor dr. előadása. 8: K. Comensoli Mária és Szotyori Nagy Jolán kézzongorás műsora. 8.50: Márkus László csvegése. Utána hanglemek. 9.30: Hangverseny. 10.40: Hírek. 10.55: Cigányzene. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.30: Táncclemek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.10: Hanglemek. 7.50: Olasz nyelvoktatás. 8.20: Sakkelőadás. 9: Hírek. 9.20: Szalonzene. 10.55: Hangverseny.

Bécs. 19.40: Hanglépek zenével. 21.10: Dalos-zenedés vidám est. 23.30: Hangverseny.

Belgrád. 18.20: Rádiózenekar. 22: Dalok. 23.15: Táncczene.
Milánó. 21.30: Lemezek. 22: Szimfónia. 23.30: Csel-lőjáték. 24.15: Táncczene.
Páris P. T. T. 20.30: Zenekari hangverseny. 22: Ének. 22.30: Lemezek. 22.45: Hangverseny.
Varsó. 20: Zenekari hangverseny. 22: Chopin művek. 22.50: Lemezek.

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 30.

Bucuresti. 7: Reggeli hangverseny. Ritmikus torna. Háztartási és orvosi tanácsok. 12: Országór-óra. 13: Időjelzés, sport, vizállásjelentés. 13.05: Déli hangverseny. 14.10: Rádió-híradó. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Ujdonságok. 18: Gyermekóra. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.15: Jean Moscopol énekel. 19.35: Cselló-szólo. 19.55: Alex. Busuioceanu előadása. 20.10: Hanglemek. 21: Em. Ciomac előadása. 21.15: Szimfónikus hangverseny. 21.40: Rádióhíradó, sport. 21.55: A szimfónikus hangverseny folytatása. 23.15: Hanglemek. 23.45: Hírek francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemek. 11: Hírek 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 1.10: Hanglemek. 1.30: Hírek. 2.30: Hangfelvétel. 3: Cigányzene. 3.35: Hírek. 5.15: Magyar Elek előadása. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Karl Graf von Gessler zongorázik. A m. kir. Országos Öntözésügyi Hivatal Alföldi Bizottságának ünnepi ülése. 7.20: Cigányzene. 8.10: A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata. 8.30: „Hegyek alján”. Zenedráma egy előjátékban és két felvonásban. 10: A rádió külügyi negyedórája. 11.10: Hírek. 11.30: Szalonzene. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.30: Karl Graf von Gessler zongorázik. 6.50: Hanglemek. 7.30: Angol nyelvoktatás. 8.10: Cigányzene. 8.30: Eöry Kálmán dr. előadása. 9: Hírek. 9.20: Zene. 10.20: Táncclemek. 11: Időjárásjelentés.

Bécs. 20.30: Operaelőadás. 23.30: Zenekari hangverseny.

Belgrád. 20: Lemezek. 21: Népdalok. 21.30: Szimfónikus zene. 23.15: Lemezek.

Milánó. 20.20: Lemezek. 22: Oratórium, utána táncczene.

Páris P. T. T. 20.30: Orgonajáték. 21.30: Hegedűszónata. 21.45: Tarka est. 24.45: Táncczene.

Varsó. 19.45: Zenekari hangverseny. 21: Filmmzene. 22.50: Dalok. 24.45: Szórakoztató zene.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Déli Hírlap eredeti regénye
rta: Félegyházi András

Utánnomás cílus.

A szálloda igazgatója az előcsarnokban hatalmas virágbokréával várakozott rája és szerencsés útát kívánva mély meghajlással nyújtotta azt feléje. Ugyanakkor átadta a madamenak vasuti jegyét is.

Madame d'Hiver a személyzet hajlongása közben vonult ki a hotelből, miután jelentették neki, hogy a bérautó már odakint várakozik.

Amint kilépett a járdára, ott látta az autót, amelynek ajtaját udvariasan nyitotta előtte az egyik libériás boyfiú. Körülnézett, mintha valakit keresne.

Azután egyszerre elmosolyodott, mert várakozásában nem csalódott.

Alig néhány lépéssnyire ott állott tőle elegáns uccai ruhában, kabátos Alexandre Limoujel és alázatos tisztelettel emelte meg előtte a kalapját.

— Bon jour, madame.

— Bon jour, monsieur, — válaszolta szívélyesen.

Azután beszállt a gépkocsiba és nyomban a széles bőrülés tulsó felére húzódott, mintha ezzel is jelezni akarta volna, hogy a szabadon maradt hely Limoujelt illeti meg. Ez nem is várt külön biztatást, hanem helyet foglalt az autóban, amelynek ajtaját a boy utána becsapta.

— Gare du Nord, — adta meg az irányt a sofőrnek a férfi.

Az autó berregve indult meg.

Madame d'Hiver szorosan odasimult Limoujelhez.

— Köszönöm, mon ami, hogy eljöttél. Biztosra vettem, hogy kikísérsz a pályaudvarra.

— Drága Yvonne, — sutogotta a férfi — nem imádnálak, ha nem akarnék a hosszú tavollét rettenetes hónapjai előtt az utolsó pillanatig melletted lenni.

Kezébe vette az asszony kezét és szorosan fogta mindaddig, amíg megérkeztek a pályaudvar elé. Az egész uton nem beszéltek, hanem csak egymást nézték.

A pályaudvar előtt már ott állott a szálloda szállító autója az asszony csomagjaival. Ezeknek a vasuti kocsiiban való elhelyezése ügyében Limoujel intézkedett, akiknek arra is gondja volt, hogy a madame részére külön üres fülkét keressen ki.

A vonat indulásáig maga is a vonaton tartózkodott. Megígérte, hogy szorgalmasan fog irni és kérte a madameot, hogy a leveleire válaszoljon.

— Ó, hiszen ez magától értetődik. Menyasszonyod vagyok, Sandy, tehát lesz számodra elég irnivalóm. De biztosítalak, hogy majd nemcsak levél-írásokor gondolok rád.

— Az én gondolataim, ma chère Yvonne, mindig nálad lesznek. Szeretnék levegővé válni, hogy mindig körülölelhesselek, bármerre mégy. Szeretnék virággá válni, hogy ott lehessenek asztalodon a vázában és mindig nézhesselek.

Abban a pillanatban elhagyott a jelzés a vonat indulására.

Limoujel hirtelen megélelte és megcsókolta az asszonyt, aki a csókot viszonozta. Aztán kisietett a fülkéből és leugrott a már mozgásban levő vasuti kocsirol.

Madame d'Hiver hirtelen lebecsátotta a kocs ablakát és kihajolt, hogy még láthassa a Perrónon álló Limoujelt, aki feléje integetett a karjával.

Egy-két percig még látták egymást, aztán az expressz már kint volt a pályaudvar csarnokából.

Limoujel lassan, elgondolkodva hagyta el a pályaudvart. Autobuszon ment a Square des Vergennesen levő lakására, ahol Marianne várta.

— Most aztán megkezdhetem az üzleti, akarom mondani szerelmi levelezést, — töprengtet magában — minden héten legalább két levelet kell írnom. Ezekbe bele kell raknom minden szép frázist, ami csak eszembe jut. Érzélgősnek, regényesnek kell lennem. Tovább kell főznom a nőt. Merj nem elég, az, hogy megnyertem a szerelmét és hogy a menyasszonyomnak tekintj magát, arra is rá kell bironom, hogy ideajaja a pénz, amelyre szükségem van. Ehhez pedig a talajt a levelezéssel kell előkészítenem. Májusban aztán, ha itt lesz megint Párisban, megkezdem a döntő rohamot.

A Rue de Vaugirard sarkán leszállott az autobuszról és gyalog fordult be a Square des Vergennesre.

A közlekedési formában beállott eme változás azonban nem akadályozta monológjának folytatását:

— Persze, leveleimhez verseket is kell majd mellékelni, amelyek kifejezésre juttatják az utána való epekedésemet és a távolságon át is egyre erősödő szerelmemet, rajongásomat. Sebaj, veszek még egy pár kötet verset névtelen poétáktól.

Jókedvűen fitymázva haladt föl nemsokára a lépcsőn.

Amikor aztán belépett a szobába, olyan hevesen és olyan indulatosan ölelte meg Mariannet, hogy annak minden csontja ropogott. Egyben olyan viharosan és forrón csókolta, hogy a nő csodálkozva kérdezte:

— Mj van veled, Sandy?

— Drágaságom végtelenül boldog vagyok. És azt akarom, hogy ezt a boldogságomat osszad meg velem.

— De hát mi történt?

— Az történt, angyalom, hogy az éjjel szerelmemet vallottam madame d'Hivernek, aki megesküdt, hogy viszontszeret és hogy feleségül akar jönni hozzám.

Marianne Mireillejon úgy érezte, mintha jég-hideg vízzel öntötték volna le. Kitépte magát Limoujel karjaiból, ujjait karmolásra görbítette és mint valami furia rikácsolni kezdett:

— Te csirkefogó! Te alávaló gazember! Ez a te boldogságod, hogy szeret az a vén asszony és hogy a feleséged akar lenni? És ennek örüljek én?

Elfelejtetted, hogy én provençei vagyok? Jusson eszedbe, amit neked egyszer elmondtam, hogy az anyám féltékenységében megölte az édesapámat! Anyám lánya vagyok!

És neki ugrott Limoujelnek, miközben tovább kiáltozott:

— Ha nem is öllek meg, mert nincsen megfelelő gyilkos szerszámom, de mindenesetre kikaparom a szemedet! Akkor aztán nem kellesz majd annak a boszorkánynak, sem pedig más csoroszlyának. Östücsülhetsz majd a Notre Dame lépcsőjén és alamizsnát koldulhatsz a teplomba járókötől!

(Folytatása következik)

A bányási és erdélyi bányák jövője a román-német gazdasági egyezmény tükrében

A gazdasági körököt élénken foglalkoztatta a most megkötött német-román gazdasági egyezmény, a mely az előjelek szerint jelentősen frissíti majd fel az ország vérkeringését. Románia külkereskedelmében eddig is Németország jelentette a legnagyobb tételet és az egyezmény értelmében úgy a kivitel, mint a behozatal lényegesen emelkedni fog.

Erdélyt és Bánságot különösen a fatermelés és faipar fejlesztésére vonatkozó megállapodások érintik, ugyanis a német-román gazdasági egyezmény különös súlyt helyez a faipar fejlesztésére. Ország-részünkben azonban a legnagyobb jelentőséggel bír az ásványi anyagok, ércek kitermelése, itt ugyanis elsősorban Erdély jön számításba.

Erdélyben és Bánságban és így Arad- és Temes-megyében is — nagyon sok ércbánya és ásványtelep fekszik teljesen kiaknázatlanul.

Az alumínium nyersanyaga, a bauxit Bihar-megyében várja, hogy egyszer majd napvilágra hozzák. A bihari bauxit-telepek világviszonylatban is jelentékenyek, mennyiségüket a szakértők tízmillió tonnánál is többre becsülik. Azonkívül a bihari bauxit kiváló minőségű is, alumíniumtartalma átlag 53—61 százalékos.

A bihari bauxitot ma egyáltalában nem használják ki. Exportunk nincs belőle, a belföldön pedig nem tudjuk feldolgozni, így a bányászás is teljesen szünetel. Legutóbb a világháború alatt a németek dolgoztak ezekben a bányákban.

Németország bauxit-szükséglete évente kerekén 15 millió métermázsára rug, melynek egy részét, mintegy felét Magyarországból és Csehszlovákiából fedezték.

A Harmadik Birodalom *részecsükségletét* évente másfélmillió tonnára becsülték, újabb azonban ennél jóval több. Romániában számottevő rézérctelepek vannak, sajnos, hogy a fémtartalmuk elég csekély. A leggazdagabb telep Csíkmegyében van.

Bő telepek vannak ezenkívül Déva mellett, Arad, Szatmár és Krassó-Szörény megyékben. Gyulafehérvártól keletre és a máramarosmezei Felsővísi mellett. Rézbányáinkban azonban megemeltetésre méltó kitermelés nem folyik. Rézszükségletünket külföldről fedezzük.

Montán-érc, amire a Harmadik Birodalom az új román-német szerződésben külön megemlíti, Erdélyben és Bánságban fordul elő nagyobb mennyiségben: Szolnok-Doboka megyében Magyarlápós környékén,

Arad megye északi és keleti felén,

Déva közelében, Krassó-Szörény megyében három telepben, Tordamegye nyugati részében, Felsővísi környékén, Beszterce-Naszódmegyében, végül Udvarhely- és Csíkmegyék találkozásánál. Ezeknek a telepeknek a kitermelése azonban úgyszólván teljesen szünetel.

Franciaország — és a 45.000 spanyol menekült

A francia kormány és a közvélemény súlyos gondjai a menekültek problémája miatt

Párisból jelentik: Még a mai, feszültséggel annyira telített nemzetközi helyzetnek is egyik legérdekesebb jelensége: a spanyol menekültek sorsa Franciaországban, viszonyuk a vendéglátó országhoz, életmódjuk és nem utolsósorban: jövőjük. Értelhető, hogy a francia közvéleményt, amelynek érdeklődését ez a kérdéskomplexum majdnem teljesen lefoglalja, ezek a problémák és a megoldásuk élénken foglalkoztatják.

A spanyol menekültek áradata Barcelona elfoglalása után lepte el Franciaország déli kerületeit. Hivatalos kimutatás szerint nem kevesebb, mint

450.000 spanyol menekült lépte át azokban a napokban a francia határt,

közöttük 220.000 katona és a milícia tagja, tízezer sebesült, 170.000 asszony, gyerek és aggastyán, továbbá negyven ezer politikai menekült. A menekülteket koncentrációs táborokban helyezték el, a betegeket kórházban; a menekültek élelmezése és ellátása fejenként tízenöt frankba kerül egy nap, a betegeké, orvossal és gyógyszerrel fejenként napi hatvan frankba. A francia köztársaság tehát a spanyol menekültekre

napi 72 millió frankot költ, ami egy hónapban már 216 milliót, egy évre két és fél milliárd frankot tesz ki.

A menekültek reggel kávét kapnak, húst egyszer naponta, kenyéret tetszés szerint. Ponyvasátokban és barakokban laknak és tekintettel a szokatlanul hideg időre, bőségesen kapnak meleg italokat, teát és alkoholt. Jelenlétük rendkívül nyugtalanítja a francia közvéleményt. A kamarában napokig tartó vita és interpelláció sorozat hangzott el,

Krómot egész Románia területén csak a Bánságban,

Krassó-Szörény megyének a Duna hajlásában lévő részén találtak. A háború alatt a németek termelték ki, azóta bányászásuk szünetel. Az érc 98—52 százalékról tartalmaz, ami elég kedvező arány. Ennek a krómérclepleknek a tartalmát kétféle millió tonnára becsülik. A króm egyébként a hadiipar egyik nélkülözhetetlen nyersanyaga.

Kedvezően érinti Erdélyt a mezőgazdasági termékeknek fokozása és az állattenyésztés fejlesztése is. Remény van tehát arra, hogy a két ország közötti egyezmény közelebb visz bennünket az általános gazdasági fellendüléshez.

amelynek során felvetődött az az érdekes kérdés is, hogy mi fog történni akkor, ha Franciaországnak természetesen esetleg mozgósítania kellene, a menekültek tábora megfelelő felügyelet nélkül maradna az esetleg háborúba vonuló férfiak nélküli vidékeken, asszonyok, gyerekek és aggastyánok között?!

A francia kormány megfelelő lépéseket tett a köztársasági Spanyolországgal rokonszenvező hatalmáknál, — de ezek a lépések nem jártak eredménnyel: Amerika sem beengedni nem akarja a spanyol menekülteket, sem pénz nem ad az ellátásukra, Anglia mindössze 283 beutazási engedélyt ad, Oroszország pedig csak 5 millió francia frankot ajánlott fel.

A költségek tehát majdnem kizárólag Franciaországot terhelik.

Franciaország nagykövetségének, Pétain tábornagnak nem lesz könnyű feladata, mikor ezt a kérdést Franco tábornokkal rendezni fogja. Franciaország követelése kettős: megnyitni a határokat és megfelelő amnesztiát biztosítani a hazájukba visszatérő spanyoloknak; továbbá megtéríteni a spanyol menekültek ellátására fordított összegeket. A francia államon kívül megmozdult a francia társadalom is: Párisban óriási falragaszok jelentek meg, amelyekben művésziességgel megírt, gyönyörű mondatokban szólítják fel a társadalmat a menekültek ellátására megindított adakozásra. A felhívást nem kisebb férfiak írták alá, mint Verdier biboros, a párisi hercegérsek, Paul Valéry és mások. Franciaországnak ma egyik legnagyobb gondja a spanyol menekültek problémájának a megoldása.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint öt lei minden más rovathoz szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala. Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic. Piata Badea Cărtan 3. — Kardos-traffic. Piata Traian (szerb templom mellett). Grósz-traffic. Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic. Piata Lahovari IV. kerület: March-traffic. Piata Kütt. — Nogrády-traffic. (Tivoli mellett). — Olariu-traffic. Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vitrek-traffic. Bul. Carol 54. — Galóczy-traffic. Strada Brătianu 15/a. Telefon 7—13.

Alkatmász

Bejárónő félnapra április 1-re felvétetik. IV., Str. I. Brătianu 29. III. em. 2 a. Engel. 983

Állást keres

Fiatallány kezdő irodai állást keres. Cím a kiadóban. 925

Elmennék üzletbe kiszolgálni, vagy kasszához is. II., Comuna I. G. Duca III. ucca 224. (Kardos-telep). 926

Öregbő nő iroda takarítást vállal. Címeiket a kiadóba kéri leadni. 945

Mosást, vasalást vállal szegény tisztességes, tiszta asszony. Cím a kiadóban. 946

Lakás

Disszkrét garzonlakás azonnalra kiadó. III. Str. Ion Vasii 30. 815

Egyszobás garzonlakás I. kerületben április 15-re, vagy május 1-re keresetetik. Címeiket a kiadóban kérem leadni. 942

Modern kétszobás lakás új házban kiadó. A Lahovári térhez közel. Érdeklődni III., Piata Crucii 2. 816

Kétszoba, hall, fürdőszoba és mellékhelyiségek május 1-re kiadó. I. Str. 10 Mai 3. Moravetz-ház. Ugyanott egy különbejárattú szoba, mely irodának is alkalmas, kiadó. 819

Szépén bútorozott különbejárattú uccai szoba, fürdőszoba használatlalt a Mária-szobor közelében kiadó. Cím a kiadóban. 790

Oktatás

Angol, francia, német nyelvoktatás, legmodernebb metódus, tapasztalt, külföldön képzett nyelvpedagógusnőnél. Klinger, I., Str. Turin 6 I emelet. 817

Adás-vétel

Több száz kötet modern és klasszikus regény, lexikonok (Új lexikon, Révay és Meyers Konversations Lexikon), magyar, német és francia nyelvű jogi, filozófiai, társadalomtudományi művek és egyéb könyvek kötetenként is eladók. Cím: Róth, Arad, Sina-gogei ucca 2—4.

Ada-Kalehról Pahát (szultánbenvör)

Legfinomabb rózsá, narancs, vanília málna, citrom, barack és csokoládé, kímélve, vagy szép kivitelű csomagolásban tetszés szerint nagyobb darab, vagy apróra vágva. Rendelésre minőség szerint: Finom lei 44. — Különlegesség lei 60. — Lokum lei 86 árban, postán, vagy vasúton promt szállít

Matics Mihály, Orsova
Depozit de Rachat dela Ada-Kaleh

Rómikó jó állapotban megvételre kerestetik. Rajtuch István, Józsefváros, Ungváry-gyógytár. 923

Ha szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle lilom-tejkrémet, lilom-tejszappant és biómpudert, három színben. Kaparató kizárólag a

Városi
gyógyszertárban
a „Fekete Sasoz” I. Piata I. C. Brătianu.

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma:

28-10.